

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru
Cercetare și Dezvoltare _____
” ” _____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____
” ” _____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
pentru perioada 2020-2023
privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat (2020-2023)

**Proiectul : „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica
Moldova”**

Cifrul proiectului 20.80009.0807.34
Prioritatea Strategică IV „Provocări societale”

Rector U.T.M. dr. hab. Viorel BOSTAN
(numele, prenumele)

(semnătura)

Consiliul științific UTM dr. hab. Vasile TRONCIU
(numele, prenumele)

(semnătura)

Conducătorul proiectului Dr. hab. Svetlana ALBU
(numele, prenumele)

(semnătura)

Chișinău 2024

CUPRINS

1. Scopul proiectului	3
2. Obiectivele proiectului 2020–2023	3
3. Rezultate planificate conform proiectului depus.....	3
4. Rezultatele obținute.....	3
5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute	9
6. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului.....	10
7. Colaborare la nivel național/ internațional în cadrul implementării proiectului	10
8. Dificultățile în realizarea proiectului.....	10
9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații.....	10
10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)....	10
11. Aprecieră și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premier, medalii, titluri, alte aprecieri).....	12
12. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media.....	12
13. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate pe parcursul anilor 2020-2023 de membrii echipei proiectului.....	12
14. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică).....	12
15. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei	14
16. Recomandări, propuneri.	16
17. Concluzii	16
Anexa 1 Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023	17
Anexa 2 Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în 2020-2023	19
Anexa 3 Volumul total al finanțării proiectului 2020-2023	31
Anexa 4 Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023	32
Anexa 5 Informații privind implementarea rezultatelor cercetării	36

1. Scopul proiectului (obligatoriu)

Identificarea modalităților de păstrare a patrimoniului arhitectural și sporirea valorii acestuia.

2. Obiectivele proiectului 2020–2023 (obligatoriu)

- Armonizarea cadrului normativ (legi, și acte normative subordonate legii) național privind bunurile imobile cu valoare istorică și arhitecturală la practicile Uniunii Europene.
- Păstrarea și sporirea valorii patrimoniului arhitectural (a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală) în R. Moldova.
- Integrarea bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală în circuitul turistic.

3. Rezultate planificate conform proiectului depus (obligatoriu)

- Fundamentarea direcțiilor posibile de armonizare a cadrului legislativ național privind bunurile imobile cu valoare istorică și arhitecturală cu prevederile UE.
- Dezvoltarea teoriei valorii și a teoriei de evaluare a patrimoniului. Elaborarea metodologiei de evaluare a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală în R.Moldova. Elaborarea metodologiei de evaluare a itinerarelor turistice.
- Fundamentarea aplicabilității unor metode de conservare, restaurare și reconstrucție a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală în condițiile R.Moldova. Elaborarea raportului de sinteză privind starea tehnică a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală din mun. Chișinău.
- Identificarea modalităților de păstrare a valorii bunurilor imobile în condițiile R.Moldova. Identificarea căilor și metodelor de valorificare a potențialului economic al bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală.
- Elaborarea căilor și metodelor de gestiune eficientă a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală la nivel de APL și APC.
- Direcții de dezvoltare multicriterială pentru includerea în Itinerare turistice a bunurilor imobile cu valoare istorică și arhitecturală din R.Moldova.

4. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Cercetările efectuate în cadrul proiectului posedă un caracter interdisciplinar. Convențional rezultatele căpătate pot fi grupate pe trei direcții: normativ-legislativă, tehnico-inginerească și economico-managerială. Rezultatele obținute dezvoltă potențialul RM de sporire a valorii patrimoniului cultural construit în cadrul tridirecțional identificat: conservare – turism; reabilitare – utilizare conform destinației curente sau alternativă; transformare – utilizare conform celei mai bune utilizări pe piață.

Pe direcția *NORMATIV-LEGISLATIVĂ* cercetările realizate s-au soldat cu propuneri de armonizare a cadrului normativ și legislativ național.

- ***propuneri privind armonizarea cadrului normativ în domeniul restaurării***

În CATALOGUL [Arhive Catalog Normative - Portal E-DNC \(gov.md\)](#) documentelor normative în construcții s-a constatat lipsa actelor normative naționale care să reglementeze nemijlocit aspectul tehnic al activităților de exploatare, întreținere, restaurare și postutilizare a imobilelor cu valoare istorică și arhitecturală. În acest sens venim cu propunerea elaborării unor documente normative în construcții, care vor reglementa procedurile de conservare.

De asemenea, au fost identificate lacune ale cadrului normativ privind elaborarea devizelor de cheltuieli pentru lucrări de restaurare. În acest sens s-a propus MIDR (Organului Național de dirijare în domeniul construcțiilor) (anexa 5):

Lista actelor care urmează a fi sincronizate: RM - Lucrari de restaurari monumente istorice; RMA Lucrari de beton si beton armat la consolidari si interventii urgente; RMB Lucrari din zidarie

de epoca; RMC Sarpante, invelitori; RMD Finisaje de suprafata; RME Pardoseli si scari; RMF Lucrari de restaurare la monumente de lemn.

Sincronizarea actelor din categoria R - *Lucrări de restaurare a obiectelor patrimoniului cultural*: (1) NCM L.02.08-04:2015 R4 - Capitolul R4. Restaurare și reconstituire a elementelor constructive și a decorului din piatră naturală; (2) NCM L.02.08-05:2012 R5 - Restaurare și reconstituire a elementelor constructive și a pieselor din lemn; (3) NCM L.02.08-07:2018 R7 - Restaurare și reconstituire a elementelor constructive și a elementelor decorative din metal; (4) NCM L.02.08-08:2012 R8 - Capitolul R8. Restaurare și reconstituire a finisajului de tencuie; (5) NCM L.02.08-10:2012 R10 - Capitolul R10. Restaurare și reconstituire a zugrăvelilor la fațade și la interior; (6) NCM L.02.08-12:2012 R12 - Capitolul R12. Restaurare și reconstituire a decorului arhitectonic moderat; (7) NCM L.02.08-13:2015 R13 - Capitolul R13. Restaurare și reconstituire a incrustațiilor, sculpturilor în lemn; (8) NCM L.02.08-16:2015 R16 - Capitolul R16. Reconstituire a articolelor de artă turnate din metale neferoase; (9) NCM L.02.08-17:2018 R17 - Capitolul R17. Lucrări de ștemuire, batere și presare; (10) NCM L.02.08-21:2015 R21 - Capitolul R21. Lucrări diverse; (11) NCM L.02.08-22:2018 R22 - Capitolul R22. Restaurare și reconstituire a garniturilor pentru uși și ferestre; (12) NCM L.02.08-25:2018 R25 - Capitolul R25. Restaurare și reconstituire a articolelor de artă decorativă și aplicată din metale neferoase și pandantive de cristal.

Lista actelor care urmează a fi elaborate: Capitolul R1 Lucrări arhitectonice și arheologice și lucrări de terasamente în zona obiectelor patrimoniului cultural. Capitolul R2 Restaurare și reconstituire a fundațiilor și elementelor constructive din piatră brută. Capitolul R3 Restaurare și reconstituire a zidăriei din cărămidă. Capitolul R6 Restaurare și reconstituire a învelitorilor. Capitolul R9 Restaurare și reconstituire a placajului din marmură artificială. Capitolul R11 Restaurare și reconstituire a decorului din ceramică. Capitolul R14 Restaurare a mobilierului. Capitolul R15 Restaurare și reconstituire a pardoselilor din parchet. Capitolul R18 Restaurare și reconstituire a suprafețelor incrustate. Capitolul R19 Lucrări de tapițerie la restaurarea mobilierului tapițat. Capitolul R20 Restaurare și reconstituire a poleiiei de aur. Capitolul R23-1 Restaurare și reconstituire a țesăturilor și goblenurilor. Capitolul R23-2 Restaurare a țesăturilor de artă. Capitolul R24 Prelucrarea artistică a articolelor decorative de metal prin galvanizare. Capitolul R26 Restaurare și reconstituire a articolelor de artă decorativă și aplicată. Capitolul R27 Restaurare a picturii monumentale și de șevalet. Capitolul R28 Reconstituire integrală și parțială a picturii decorative monumentale și de șevalet la clădiri-monumente de arhitectură. Capitolul R29 Restaurare și reconstituire a mozaicului. Capitolul R30 Restaurare și reconstituire a garniturii articolelor decorative și de artă aplicată din chihlimbar.

Propunem a revizui actul normativ - CP L.01.03-2012 *Instrucțiuni cu privire la calcularea cheltuelilor de regie la determinarea valorii obiectivelor*, prin includerea elementelor specifice întreprinderilor și activităților de restaurare.

Avându-se în vedere că domeniul de formare a costurilor pentru lucrări de restaurări este relativ completat cu acte normative s-a intervenit cu propunerea de modificare a *Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții*, aprobat prin H.G. nr. 329/2009 din 23.04.2009. Prin urmare în 2022 a fost aprobată modificarea art.13. „Atestarea tehnico-profesională a specialiștilor pentru activități de proiectare în construcții, care includ și activități de postutilizare a construcțiilor și instalațiilor, se efectuează pe domenii și specialități, conform clasificării, după cum urmează: 12) Elaborarea devizelor de cheltuieli pentru lucrările de construcții și restaurare: b) Specialist în elaborarea devizelor de cheltuieli la obiecte de patrimoniu cultural construit”. [Pct.13 în redacția HG207 din 30.03.22, MO97/07.04.22 art.264; în vigoare 07.05.22] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130833&lang=ro#

- **armonizarea cadrului normativ în domeniul evaluării bunurilor imobile**

Au fost elaborate două *Standarde Naționale de Evaluare* de bază: nr.1 *Valoarea de piață. Tipuri de valori* și nr.2 *Termeni de referință. Elaborarea raportului de evaluare*.

Standardele au fost elaborate considerând teoriile, principiile, abordările și metodele moderne de evaluare a patrimoniului, precum și în urma analizei standardelor internaționale / europene / americane de evaluare. Astfel, standardele naționale propuse reprezintă un pas considerabil spre armonizarea activității de evaluare la cerințele UE. Standardele au fost transmise Agenției Relații Funciare și Cadastru spre implimentare.

- ***Propuneri de armonizare a cadrului legislativ***

În cadrul proiectului au fost elaborate și argumentate propuneri: de completare a art.1146 Cod civil; completarea Legii Nr.1530/1993 cu principii fundamentale ale dreptului, introducerea clasificării monumentelor, crearea de mecanisme clare de implementare a procedurii de inventariere și clasare ca modalități de protecție a monumentelor, a sincroniza și concretiza prevederile privind Intervenția asupra monumentelor, includerea în lege a atribuțiilor organelor investite cu funcție de ocrotire și gestionare a monumentelor în mod desfășurat, includerea procedurii de exercitare a dreptului de preemțiune. În urma analizei comparative a instituțiilor din domeniul protecției monumentelor culturale prin prisma analizei legilor privind protejarea monumentelor în diverse țări considerăm oportună concretizarea noțiunii „organ de stat”, care în formularea actuală este interpretativă și lasă loc pentru apariția efectelor negative.

Pe direcția TEHNICO-INGINEREASCĂ cercetările realizate s-au soldat cu următoarele realizări ca urmare a identificării stării fizice a patrimoniului construit din mun. Chișinău:

- ***Elaborarea și completarea bazei de date cu constatări privind starea fizică a 88 bunuri imobile cu valoare culturală amplasate în Centrul Istoric al or. Chișinău.***

A fost elaborat conceptul modulului informațional „Clădiri istorice. Starea fizică” pentru platforma cu Sistem Geografic de Nivel Local pentru Institutul Chișinăuproiect din Republica Moldova destinat pentru gestionarea și publicarea datelor spațiale de interes local. A fost completată baza de date cu materiale foto și informație descriptivă privind starea elementelor constructive a 88 bunuri imobile cu valoare culturală amplasate în sectorul Centru a or. Chișinău. Informația este plasată acces deschis <https://gis-chisinauproiect.hub.arcgis.com/>
<https://gis-chisinauproiect.hub.arcgis.com/apps/af30a17074484778a76136fe784b9c59/explore>

- ***Propunerea măsurilor de salvagardare a patrimoniului construit necesare ca urmare a deteriorărilor cauzate de schimbările climatice.***

Măsurile de salvagardare a patrimoniului arhitectural și istoric al Republicii Moldova ar trebui să fie integrate, printre alte priorități, în Strategia Națională de Dezvoltare, ținându-se seama de schimbările climatice din ultimii ani. În vederea salvagardării, dezvoltării și punerii în valoare a patrimoniului arhitectural existent pe teritoriul său, Guvernul ar trebui să ia măsuri pentru:

- a) adoptarea unei politici generale pentru punerea în valoare a funcției patrimoniului arhitectural în societate și pentru a integra salvagardarea acestui patrimoniu în programele planificate;
- b) desemnarea sau înființarea unuia sau mai multor organisme competente pentru salvagardarea patrimoniului arhitectural, prezent pe teritoriul țării;
- c) sprijinirea studiilor științifice și tehnice, precum și a metodologiilor de cercetare în scopul salvagardării efective a patrimoniului arhitectural istoric, în special a celui aflat în pericol;
- d) adoptarea unor măsuri adecvate de ordin juridic, tehnic, administrativ și financiar, pentru conservarea/restaurarea patrimoniului cultural construit, în vederea includerii în circuitul turistic.

Au fost identificate măsurile și metodele de contracarare a fenomenelor distructive:

- reducerea surselor de poluare și vibrații (redirecționarea vehiculelor, limitarea parcărilor în zonele protejate, interzicerea circulației vehiculelor în apropierea monumentelor deosebit de valoroase; mutarea întreprinderilor industriale din zonele protejate etc.);
- diminuarea vulnerabilității clădirilor istorice prin exploatarea și întreținerea corespunzătoare a structurilor, protecția clădirilor de condițiile meteorologice nefavorabile, eliminarea defectelor

care slăbesc structura de rezistență, permițând pătrunderea și mișcarea capilară a apei, împiedicând evaporarea;

- reabilitarea funcțională și structurală, utilizarea eficientă a clădirilor-monumente, demne de valoarea lor și care nu diminuează starea acestora;
- interzicerea utilizării unor materiale necorespunzătoare și dăunătoare în lucrările de restaurare, conservare și reparare;
- protecția fizică (consolidarea ușilor, supravegherea video, centru de control etc.);
- crearea unor condiții de microclimat interior, potrivite pentru prevenirea degradărilor;
- controlul riscurilor de izbucnire, dezvoltare și propagare a incendiilor.

Întreprinderea unor măsuri, care vor ține seama de impactul potențial al schimbărilor climatice asupra patrimoniului arhitectural, vor oferi oportunități pentru piețe noi de tehnologii, utilaje, materiale și produse de construcții rezistente la efectele schimbărilor climatice.

Trebuie revizuite codurile practice și reglementările existente, cu privire la construcții, sub aspectul de schimbări climatice ca parte integrantă a planificării și execuției lucrărilor de restaurare/conservare a patrimoniului arhitectural național.

- **Propunerea soluțiilor de reabilitare** a fațadelor clădirilor de patrimoniu cu materiale locale și **analiza comparativă a caracteristicilor fizico-chimice** a blocurilor de calcar extrase pe teritoriul RM (în baza rezultatelor încercărilor de laborator) cu cele extrase în alte zone din Europa, precum și cu cele mai frecvent utilizate materiale în construcția pereților portanți: BCA și cărămidă.
- **Propunerea soluțiilor de asigurare cu agent termic a clădirilor din Nucleul Istoric.**

În ultimii ani în municipiul Chișinău se lucrează asupra Planului Urbanistic Zonal „Centru”. Avându-se în vedere starea avariata a rețelelor ingineresti în zonă istorică a Chișinăului, sunt în elaborare proiecte de înlocuire a rețelelor de apeduct și canalizare. În zona respectivă sunt amplasate majoritatea clădirilor vechi incluse în Lista monumentelor protejate de stat din mun. Chișinău, obiecte cu valoare istorică de nivel național și municipal. Întreținerea acestora este destul de costisitoare deoarece utilizarea cazanelor pe combustibil solid / sobe este interzisă pe motiv de poluare excesivă a aerului. Rețeaua centrală orașenească de termoficare posedă un grad avansat de uzură, reieșind din numărul redus de consumatori amplasați în sectorul Centru (o mare parte și-au instalat cazane autonome pe gaz), înlocuirea acesteia este nerentabilă și nu se planifică în viitorul apropiat.

O posibilitate de asigurare a confortului termic în clădirile cu valoare istorică, cu condiția păstrării autenticității arhitecturale (neafectarea fațadelor și acoperișului), constă în instalarea pompelor de căldură. Pentru a reduce costurile de forare propunem a înlocui amplasarea verticală a conturilor cu amplasarea orizontală paralelă cu conducta de canalizare. Acest fapt va permite reducerea investițiilor cu cca.21% și economie de energie electrică de 25% (calculat în prețurile din 2022 semestrul I).

- **Demonstrarea aplicabilității metodei de evaluare nedistructivă a zidăriei clădirilor istorice: metoda indicelui de calitate a zidăriei (ICZ) în condițiile Republicii Moldova și argumentarea necesității implementării în practică.**

Metoda ICZ este una comparativ recentă, pusă în aplicare în Italia din 2008 și ulterior acceptată spre utilizare în Portugalia, Iran, Albania, Croația, Spania și Maroc. Metoda ICZ se bazează pe examinarea vizuală a zidăriei a cărei calitate mecanică urmează să fie evaluată. Este simplă și ușor de aplicat și permite obținerea, fără a efectua teste experimentale, a unor indicații privind caracteristicile mecanice care pot fi așteptate de la zidăria analizată.

Aplicabilitatea și utilitatea metodei ICZ în condițiile Republicii Moldova a fost demonstrată prin exemplificare în baza clădirii „Conacul urban al lui S.L. Starov” amplasat pe strada Tricolorului 42 din or. Chișinău.

Metoda respectivă este o foarte bună soluție pentru a argumenta decizii de prioritizare a lucrărilor de construcții, de salvagardare, restaurare a clădirilor istorice în condiții de finanțare limitată și lipsa utilajelor moderne.

- **Recomandarea modificării conceptului de conservare a patrimoniului arhitectural în condițiile de dezvoltare urbană a localităților.**

Sarcina principală a privatizării monumentelor în țările UE este de a elibera statul de obligația de a restaura și întreține monumente și de a transfera obligațiile corespunzătoare proprietarilor privați. Lucrările de restaurare a monumentelor de arhitectură, în întreaga lume, sunt mult mai costisitoare decât o construcție nouă. Prin urmare, statul nu numai că stabilește restricții privind utilizarea obiectelor de patrimoniu privatizate, dar aplică și o serie de instrumente de stimulente economice pentru proprietarii de monumente-subvenții și beneficii. Tocmai din acest motiv, monumentele sunt obiecte atractive pentru investițiile private în Europa, iar aceste investiții în sine nu numai că nu le dăunează, dar permit și păstrarea lor în bune condiții.

Pe direcția ECONOMICO-MANAGERIALĂ cercetările realizate s-au soldat cu:

- **Elaborarea a două trasee turistice pietonale prin nucleul istoric al capitalei cu genericul „Istorie, cultură, arhitectură clasică și modernă”.** Elaborarea a fost posibilă în rezultatul:
 - ✓ Examinării tuturor monumentelor arhitecturale și istorice existente în Chișinău;
 - ✓ Identificării stării tehnice a monumentelor și a accesului la aceste obiective turistice;
 - ✓ Întocmirii unei liste preventive a clădirilor atractive și accesibile pentru turiști;
 - ✓ Cercetării istoriei obiectivelor selectate;
 - ✓ Întocmirii unei liste de obiective turistice potențiale pentru a fi incluse în itinerariul turistic;
 - ✓ Analizei amplasării obiectivelor turistice selectate și conceperea itinerarului în funcție de:
 - Posibilitatea de a vizita un număr maxim de obiective;
 - Existența de informații istorice și arhitecturale;
 - Modul de parcurgere a traseului (transport sau pietonal);
 - Accesibilitatea potențială maximă pentru persoanele cu dizabilități locomotorii;
 - ✓ Analizei opțiunilor și selectării traseului;
 - ✓ Prezenței cazării în zonă;
 - ✓ Identificării unităților de alimentație publică din zonă;
 - ✓ Identificării locurilor de parcare;
 - ✓ Parcurgerii traseului și evaluării gradului de complexitate;
 - ✓ Evaluării beneficiilor turistice în urma aprobării PUZ Centru cu accent pe prevederile planului de referință istorico-arhitectural și pe principiile de management al transportului.

Complementar **au fost elaborate fișele tehnice a rutelor propuse** (anexa 1 din monografia editată [MONOGRAFIE-var-A4-20.12_mod_ISBN.pdf \(utm.md\)](#)). Pentru simplificarea accesului turiștilor potențiali la informația necesară, a fost elaborată pagina web cu acces liber, inclusiv la harta interactivă a localizării obiectivelor turistice incluse în itinerariu. Rutele pot fi accesate la adresa <https://sites.google.com/view/itinerar-pietonal-patrimoniu/pagina-de-pornire>.

- **Calculul nivelului de influență asupra valorii de piață** a faptului că bunul imobil este inclus în Registrul Monumentelor Republicii Moldova Ocrotite de Stat.

În cadrul proiectului a fost elaborată o *bază de date a ofertelor bunurilor imobile* amplasate în mun. Chișinău care cuprinde 470 poziții. Acceptând unele supoziții, precum presupusa uniformitate a parametrilor bunurilor imobile incluse în grupurile selectate, a putut fi identificată diferența în medie a prețurilor de ofertă pentru bunurile imobile amplasate în sectorul administrativ Centru. Diferențele de valori identificate pentru perioada 2019-2022 pot fi explicate prin costurile lucrărilor de reconstrucție și reparație a clădirilor cu valoare istorică. Astfel, investițiile în clădirile

din categoria „varianta albă” se realizează la moment, respectiv investitorul dorește să-și recupereze investiția la maxim cât mai rapid (coeficientul calculat 1,58). Investițiile în bunurile imobile din categoria „stare bună” deja sunt în proces de recuperare, respectiv imobilul a acumulat un grad de uzură care diminuează sporul de valoare (coeficientul 1,47). Investițiile în bunurile imobile din categoria „stare satisfăcătoare” presupun o durată de recuperare efectivă mult mai mare față de categoria precedentă, respectiv imobilul a acumulat un nivel considerabil de depreciere a valorii care diminuează sporul condiționat de factorul „valoarea culturală” (coeficientul 1,14). Bunurile imobile incluse în categoria „stare nesatisfăcătoare” doar urmează a fi reparate / reconstruite pentru a asigura o utilitate conformă cerințelor moderne. Investițiile în bunurile imobile cu valoare culturală sunt cu mult mai mari față de obiecte analogice, fapt condiționat de restricții și cerințe tehnice specifice. Respectiv, valoarea de piață a acestei categorii de bunuri imobile este mai mică față de bunurile analogice fără valoare istorică (coeficientul calculat 0,91).

- ***elaborarea metodologiei de evaluare a patrimoniului construit care se află în stare funcțională indiferent de gradul de uzură fizică și demonstrarea aplicabilității practice a acesteia.***

Modalitatea de evaluare este axată pe teoria valorii entropice și respectă principiile standardelor internaționale de evaluare a bunurilor imobile. Evaluarea este conformă cu prevederile legislației naționale și poate fi utilizată fără condiții suplimentare.

Metodologia a fost propusă firmelor de evaluare, care în urma testării au inclus-o în instrumentarul metodologic aplicat în evaluarea bunurilor imobile (anexa 5). Deasemenea algoritmul de evaluare a fost propus spre examinare comisiei specializate din cadrul Agenției Relații Funciare și Cadastru în vederea recomandării oficiale spre aplicare practică.

- ***elaborarea metodologiei și Ghidului de estimare a valorii prejudiciului patrimonial cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale.***

Metodologia presupune o cercetare complexă a situației identificate, calcule fizice (determinarea coeficientului de iluminare naturală și timpului de însorire) și economice (determinarea valorii prejudiciului). Metodologia a fost deja implementată în activitatea întreprinderii de consultanță „Evals Consulting” SRL (unul dintre imobilele prejudiciate reprezintă o clădire construită în 1918), și acceptat spre implementare de alte companii de consultanță în domeniul imobiliar (anexa 5). Ghidul cuprinde procedura de aplicare a metodologiei. Ghidul a fost transmis spre examinare instituției de resort Agenției Relații Funciare și Cadastru în vederea recomandării spre aplicare practică tuturor specialiștilor evaluatori. (anexa 5)

- ***elaborarea metodologiei și Ghidului de estimare a valorii cuantumului despăgubirii în procesul exproprierii bunurilor imobile în condițiile Republicii Moldova***

Metodologia permite excluderea gradului de subiectivism existent în condițiile actuale la etapa de estimare a cuantumului despăgubirilor în procesul de expropriere. Ea asigură respectarea principiilor echivalenței și asigurării egale a intereselor. Despăgubirea trebuie să acopere prejudiciul proprietarilor concomitent asigurându-se că nu vor fi cheltuieli nejustificate din bugetul public. Practica actuală ne demonstrează prejudicierea statului prin lipsa unei certitudini cu privire la data estimării despăgubirilor, prejudicierea proprietarilor prin neconsiderarea unor categorii de daune, dar și prejudicierea ambelor părți prin lipsa unor prevederi metodologice privind estimarea despăgubirilor în scopul exproprierii. Metodologia a fost aprobată și implementată de membrii Asociației Evaluatorilor CNI (anexa 5). Ghidul a fost transmis spre examinare Agenției Relații Funciare și Cadastru în vederea recomandării spre aplicare practică tuturor specialiștilor evaluatori. (anexa 5)

- **elaborarea Concepției-Cadru a managementului bunului imobil cu valoare istorică amplasat în municipiul Chișinău**, care reprezintă schema de principiu a procesului, etapelor, conținutului managementului imobiliar elaborată, aplicând abordarea sistemică.

Sunt descrise conținuturile etapelor procesului de management, sursele de informație necesare pentru concretizarea managementului unei construcții concrete, sunt propuse schemele de bază de dezvoltare a imobilelor cu valoare culturală, precum și modalitatea de alegere a strategiei optime. Se propune utilizarea unui sistem de monitorizare a implementării programelor de management imobiliar. Acest sistem ar fi util atât pentru compania de management, precum și pentru proprietarul bunului imobil. Sistemul de monitorizare a implementării programelor manageriale trebuie corectat concomitent cu schimbarea scopurilor proprietarului bunului imobil, precum și a companiei de management imobiliar.

- **adaptarea metodei Utilității Globale Maxime** pentru aplicare în activitatea de prestare a serviciilor de consultanță imobiliară, inclusiv elaborați indicatori specifici pieței imobiliare naționale. Metoda permite minimizarea eforturilor și argumentarea obiectivă a deciziilor investiționale în domeniul imobiliar în condițiile Republicii Moldova. Metoda a fost înalt apreciată și implementată în activitatea întreprinderii de construcții „Horus” SRL (anexa5).
- **argumentarea teoretico-practică a modalității de estimare a valorii itinerarelor turistice în condițiile Republicii Moldova.**

Propunerea a fost elaborată în urma analizei practicilor UE în domeniul evaluării itinerariilor turistice internaționale. Practicile internaționale au fost modificate și adaptate la condițiile existente în Republica Moldova, la cadrul legislativ și de reglementare național.

5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

În urma realizării proiectului au fost căpătate rezultate considerabile cu *impact științific*. Au fost dezvoltate baze teoretice și metodologice în domeniu, precum și elaborate și susținute 2 teze de doctor în științe economice. Impactul științific, de asemenea, este rezultat al publicațiilor științifice în reviste indexate în baze de date internaționale cu factor de impact și participări la foruri științifice internaționale.

Rezultatele cercetărilor științifice au fost implementate în activitatea didactică generând *impact social*. În planul de învățământ la ciclul I Licență al specialității „Evaluarea și dezvoltarea imobilului” ediția 2021 a fost inclusă unitatea de curs: „Valoarea patrimoniului arhitectural”. În planul de învățământ la ciclul II Masterat programul de instruire „Drept Imobiliar și Cadastral” a fost decisă includerea unui curs nou cu denumirea „Problemele reglementării patrimoniului cultural construit”. Au fost actualizate curriculele mai multor cursuri universitare prin includerea modulelor ce țin de problemele patrimoniului cultural construit.

Impactul social este condiționat și de implicarea tineretului studios în cercetare (prin implicarea studenților în evaluarea stării fizice a clădirilor cu valoare culturală amplasate în or. Chișinău; prin elaborarea tezelor de licență și de masterat).

Rezultatele căpătate în cadrul proiectului permit a promova patrimoniul arhitectural național, în special prin itinerariile turistice elaborate, dar și prin articolele în publicații internaționale de diseminare, generând un *impact social*. Important *impact social* posedă și propunerile de armonizare a cadrului legislativ-normativ al domeniului.

Metodologiile elaborate în cadrul proiectului vor genera un *impact economico-social*. Aplicarea acestora în practica națională va permite asigurarea principiilor de echitate socială, responsabilitate, neprejudicierea statului și dezvoltarea eficientă a bunurilor imobile.

6. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului (opțional)

Pentru realizarea proiectului a fost utilizată infrastructura UTM, inclusiv: calculatoare, imprimante, proiectoare, încăperile 301 și 302 din incinta blocului 10 bd. Dacia 41. În procesul inspecției bunurilor imobile au fost utilizate următoarele instrumente de măsurare: Sclerometru digital / ciocan de testare beton 58-C0181 DGT și Telemetru iLDM-150 CEM.

7. Colaborare la nivel național/ internațional în cadrul implementării proiectului

Rezultatele cercetărilor au fost propuse și acceptate spre implementare (anexa 5) de către:

- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova
- Agenția Relații Funciare și Cadastru
- ÎP Chișinauproiect <https://gis-chisinauproiect.hub.arcgis.com/>
- Andiol Consulting SRL
- Evals Consulting SRL
- Imoval SRL
- Total Expert SRL
- Core Capital Advisory Services SRL
- AO Cameta Națională de Imobil din Republica Moldova
- Horus SRL
- Colaborare cu facultatea Inginerie Economică și Business în vederea implementării itinerariilor turistice în activitatea didactică [EXPLORÂND TERENUL EDUCAȚIEI: CUM SĂ CREEZI SINERGIE ÎNTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ - Facultatea Inginerie Economică și Business \(utm.md\)](#).

8. Dificultățile în realizarea proiectului

Principalele dificultăți au fost condiționate de imposibilitatea atragerii și menținerii tineretului în cercetare. Pe durata de 4 ani de realizare a proiectului din echipă au plecat 4 persoane cu vârstă de până la 40 ani. Toate persoanele au plecat din motive financiare.

Dificultăți organizaționale în prima jumătate a anului 2022 condiționate de starea de urgență anunțată în țară.

Dificultăți financiare condiționate de conflictul armat Rusia – Ucraina, în urma căruia a fost necesară modificarea destinației deplasării planificate în Sank-Petersburg.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

Lista publicațiilor pentru anii 2020-2023 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect se anexează (a se vedea Anexa nr.2).

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

➤ Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

Albu, Svetlana, doctor habilitat; Conferința internațională „Evaluarea proprietăților din agricultură – teme actuale”; Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR), 28 octombrie 2021; Prezentare în sesiune: Importanța analizei drepturilor de proprietate și estimarea valorii investiționale.

Albu, Doina-Cezara, doctorand; Al XIV-lea Simpozion Național CREAȚII UNIVERSITARE. Facultatea de Construcții și Instalații din Iași, România, 29 mai 2021; Prezentare în sesiune: Typology and use of limestone in construction.

➤ **Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)**

Jitari, Liliana; Lansarea proiectului MoldArte: Capitalisation of Local Cultural Heritage within the Framework of Modern Projects. Organizatori: Institutul Cultural Român, Ambasada Austriei la Chișinău și Institutul Goethe din București, în cadrul clusterului EUNIC Moldova (Uniunea Europeană a Institutelor Naționale de Cultură), cu sprijinul Delegației Comisiei Europene în Republica Moldova. Online România – R.Moldova 30 mai 2022; Prezentare în ședința plenară: Evaluarea generală a potențialului patrimoniu cultural-istoric construit din Republica Moldova. Tipuri de valori ale patrimoniului cultural din Republica Moldova. <https://youtu.be/dTKTxhdRcgc>,

Albu, Svetlana, dr.hab., albu Ion, dr.; Conferința științifică internațională „Patrimoniul Cultural de Ieri – Implicații în Dezvoltarea Societății Durabile de Mâine”; Organizatori: Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România), Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, (Lvov), Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); organizată în cadrul Programului de Stat „Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii” (USM). Iași-Chișinău, 22 februarie 2022. Prezentare oral: Modalități de includere a bunurilor imobile cu valoare arhitecturală în circuitul economic. <https://www.youtube.com/watch?v=X80O9uWgHuc>

Ursu, Viorica, dr., Stamati, Mihaela; Conferința științifică internațională „Patrimoniul Cultural De Ieri – Implicații În Dezvoltarea Societății Durabile De Mâine”; Organizatori: Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România), Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, (Lvov), Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); organizată în cadrul Programului de Stat „Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii” (USM). Iași-Chișinău, 22 februarie 2022. Prezentare oral: Analiza cadrului legislativ și a documentelor de referință în domeniul protecției monumentelor istorice și culturale. <https://www.youtube.com/watch?v=X80O9uWgHuc>

Ursu, Viorica, dr., Vlah, Maxim; Conferința științifică internațională „Patrimoniul Cultural De Ieri – Implicații În Dezvoltarea Societății Durabile De Mâine”; Organizatori: Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România), Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, (Lvov), Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); organizată în cadrul Programului de Stat „Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii” (USM). Iași-Chișinău, 22 februarie 2022. Prezentare oral: Analiza legislației naționale și internaționale privind autoritățile, instituțiile și organismele cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural construit. <https://www.youtube.com/watch?v=X80O9uWgHuc>

Vasca, Grigore, dr. Conferința Internațională ediția a XI-a „Probleme Actuale în Urbanism și Arhitectură”; Organizatori: Facultatea de Urbanism și Arhitectură, UTM, FUA. Chișinău 15-17 noiembrie 2022; Prezentare oral: Calitatea lucrărilor de restaurare prin prisma ingineriei și analizei valorii. <https://fua.utm.md/conferinte/despre-conferinta/>

➤ Manifestări științifice naționale

ALBU Svetlana, dr.hab., BÂRDAN Veaceslav, dr., ALBU Ion, dr.; Masa rotundă „Integrarea patrimoniului arhitectural în circuitul turistic” organizată în cadrul Zilelor Europene ale Patrimoniului, ediția 2022 (19-25 septembrie), 20 septembrie 2022 la Rezervația Cultural-Naturală „Orheiul Vechi”.

11. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri). (Opțional)

Albu, Doina-Cezara; Premiu cea mai bună prezentare la categoria „Tehnologii în construcții”; a 13-a Conferință Internațională a tinerilor cercetători „Civil and Environmental Engineering” organizată de Universitatea Tehnică din Košice, Slovacia pe 13 – 15 octombrie 202.

12. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media (Opțional):

CHIRIAC Lilia / fieb.utm.md & Facebook / Explorând terenul educației: cum să creezi sinergie între teorie și practică.

<https://fieb.utm.md/explorand-terenul-educației-cum-sa-creezi-sinergie-intre-teorie-si-practica/>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid03cXYbdaxVGCJpNST7FqtR3NHVzzqvmYbLuDWk5JHDkoLLvhavwTVCAgwXGWhnpDwl&id=100011775954773&mibextid=Nif5oz

13. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate pe parcursul anilor 2020-2023 de membrii echipei proiectului (Opțional)

LEȘAN Anna, Dezvoltarea cadrului metodologic al exproprierii bunurilor imobile în R.Moldova / Teză de doctorat, conducător Albu Svetlana

MARIAN Maria-Liliana, Dezvoltarea managementului imobilului comercial în Republica Moldova / Teză de doctorat, conducător Albu Svetlana. Teza va fi susținută în CȘS pe 19 ianuarie 2024. [Teza-Marian.pdf \(anacec.md\)](#)

14. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică)

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi produse, utilaje și servicii noi, documente ale autorităților publice aprobate etc.

Două trasee turistice pietonale prin nucleul istoric al capitalei cu genericul „Istorie, cultură, arhitectură clasică și modernă”. Pentru simplificarea accesului turiștilor potențiali la informația necesară, a fost elaborată pagina web cu acces liber, inclusiv la harta interactivă a localizării obiectivelor turistice incluse în itinerariu. Rutele pot fi accesate la adresa <https://sites.google.com/view/itinerar-pietonal-patrimoniu/pagina-de-pornire>.

Standarde Naționale de Evaluare (SNE) nr.1 „Valoarea de piață. Tipuri de valori” și nr.2. „Termeni de referință. Elaborarea raportului de evaluare”. Prezentarea și aprobarea pe 10 noiembrie 2020 a SNE nr.1 și nr.2 în cadrul Grupului de lucru pentru elaborarea standardelor naționale de evaluare, instituit prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.27 din 28.03.2018. Prezentarea SNE în cadrul Seminarului Științific Național „Evaluarea imobilului conform Standardelor Internaționale de Evaluare. Problematika patrimoniului arhitectural în R. Moldova”, care a avut loc pe 13.11.2020.

Modificări a actelor legislative:

Pentru evaluarea corectă a costurilor de execuție pentru lucrările de restaurare s-a propus și a fost aprobat ca specialiștii – elaboratorii de devize să fie atestați nemijlocit pentru acest domeniu, și anume: 12) Elaborarea devizelor de cheltuieli pentru lucrările de construcții și restaurare: b) Specialist în elaborarea devizelor de cheltuieli la obiecte de patrimoniu cultural construit. [Pct.13 în redacția HG207 din 30.03.22, MO97/07.04.22 art.264; în vigoare 07.05.22]

La etapa de aprobare se află proiectul de lege privind modificarea Legii nr.989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. [nu-709-arfc-2023.pdf \(gov.md\)](#)

Proiectarea structurii modulului informațional „Clădiri Istorice Uzura Tehnică” în cadrul platformei cu Sistem Geografic de Nivel Local pentru Institutul „ChișinăuProiect” din Republica Moldova, destinat pentru gestionarea și publicarea datelor spațiale de interes local.

A fost *completată baza de date* (modulul informațional) cu informație fotografică și descriptivă prificnd starea elementelor constructive a 88 de clădiri incluse în lista patrimoniului cultural național construit.

Metodologii de evaluare elaborate și implementate în practica companiilor de evaluare:

- Metodologia de evaluare a patrimoniului construit care se află în stare funcțională
- Ghidului de estimare a valorii prejudiciului patrimonial cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale
- Ghidului de estimare a valorii quantumului despăgubirii în procesul exproprierii bunurilor imobile în condițiile Republicii Moldova

Materializarea rezultatelor în activitatea didactică

Elaborarea și editarea cursurilor de prelegeri:

- Evaluarea tehnică a construcțiilor.
- Estimarea valorilor proprietăților imobiliare.

Includerea în planurile de învățământ a cursurilor universitare noi:

- Valoarea patrimoniului arhitectural. Programul de studii nivel I Licență 073.5 Evaluarea și dezvoltarea imobilului
- Problemele reglementării patrimoniului cultural construit. Programul de studii nivel II Masterat „Drept Imobiliar și Cadastral”.

Actualizarea curriculumelor cursurilor universitare prin includerea temelor cu privire la patrimoniul arhitectural:

- Evaluarea patrimoniului
- Evaluarea imobilului comercial
- Evaluarea imobilului cu destinație specială
- Evaluarea tehnică a construcțiilor
- Problemele teoretice și practice privind drepturile patrimoniale

Implicarea tineretului în cercetare:

- de la nivelul II Master, în procesul de elaborare a tezelor:

Luța Veronica, Evaluarea proprietăților istorice. Coordonator Albu Svetlana.

Domenti Radu, Aplicabilitatea materialelor de construcții la reabilitarea clădirilor istorice.
Coordonator Albu Svetlana.

Caramănuța Elena, Patrimoniul arhitectural imobil. Coordonator Ursu Viorica.

Stamati Mihaela, Statutul juridic al monumentelor de istorie și cultură din RM. Coordonator științific Ursu Viorica.

Vlah Maxim, Autorități, instituții și organisme cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural construit. Coordonator științific Ursu Viorica.

- de la nivelul I Licvență, în procesul de elaborare a tezelor:

Ursu Daniel, Aspecte teoretice și practice privind bunurile în legislația actuală a RM.
Coordonator Bostan Ina.

Pușcașu Nicoleta, Soluții de restaurare a clădirilor cu valoare istorică. Coordonator Albu Ion.

Golub Otilia-Alexandra, Evaluarea bunurilor imobile cu valoare culturală. Coordonator Albu Svetlana.

Bogdan Irina, Evaluarea tehnică a clădirilor din centrul istoric al mun. Chișinău. Coordonator Albu Ion.

15. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei

➤ Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor

1. Albu, Svetlana / Ședința Seminarul Științific al Școlii Doctorale Știința Alimentelor, Inginerie Economică și Management / 2021 / Președinte al SPȘD.
2. Albu, Svetlana / Evaluarea proiectelor la solicitarea ANCD / 2020-2023 / expert.
3. Albu, Svetlana / Ședințele comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile pe lângă Agenția Relații Funciare și Cadastru / 2020 - 2023 / membru.
4. Albu, Svetlana / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Vicepreședinte al comisiilor pentru examenul de licență la programele de studii: „Evaluarea și dezvoltarea imobilului”, „Inginerie și management în construcții”, „Drept”.
5. Albu, Svetlana / Comisiile de susținere a tezelor de master / 2020-2023 / Vicepreședinte al comisiei pentru examenul de master la programele de studii „Evaluare și administrare imobiliară”, „Managementul proiectelor în construcții”, „Drept imobiliar și cadastral”.
6. Albu, Svetlana / Consiliu de susținere a tezelor de doctor / 2022, 2023 / membru, conducător științific
7. Albu, Svetlana / Seminarul Științific Național „Patrimoniul Arhitectural: Aspecte Tehnice, Economice și Juridice” Edițiile 1 – 3 / 2020, 2021, 2023 / Membru al comitetului organizatoric.
8. Albu, Svetlana / Conferința științifico-practică internațională „Abordări moderne privind drepturile patrimoniale”/ 12-13 mai 2022 / președinte a comitetului organizatoric și științific
9. Albu, Ion / Seminarul Științific al Școlii Doctorale Știința Alimentelor, Inginerie Economică și Management / 03 Septembrie 2021 / Membru al SPȘD.
10. Albu, Ion / Seminarul Științific Național „Patrimoniul Arhitectural: Aspecte Tehnice, Economice și Juridice” Edițiile 1 – 3 / 2020, 2021, 2023 / Președintele comitetului organizatoric.
11. Albu, Ion / Conferința științifico-practică internațională „Abordări moderne privind

- drepturile patrimoniale”/ 12-13 mai 2022 / membru a comitetului organizatoric și științific
12. Albu, Ion / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Membru al comisiilor pentru examenul de licență la programele de studii „Evaluarea și dezvoltarea imobilului”, „Inginerie și management în construcții”.
 13. Albu, Ion / Comisiile de susținere a tezelor de master / 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de master la programele de studii „Evaluare și administrare imobiliară”, „Managementul proiectelor în construcții”.
 14. Albu, Ion / Consiliu de susținere a tezelor de doctor / 2023 / membru
 15. Bârdan, Veaceslav / Seminarul Științific al Școlii Doctorale Știința Alimentelor, Inginerie Economică și Management / 03 Septembrie 2021 / Membru al SPȘD.
 16. Bârdan, Veaceslav / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020-2022 / Vicepreședinte al comisiei pentru examenul de licență la programul de studiu „Marketing și logistică”.
 17. Bulat, Irina / Seminarul Științific Național „Patrimoniul Arhitectural: Aspecte Tehnice, Economice și Juridice” Ediția a 2-ua. / 27 octombrie 2021 / Membru al comitetului organizatoric.
 18. Bostan, Ina / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de licență la programul de studii „Drept”.
 19. Bostan, Ina / Comisiile de susținere a tezelor de master / 2020-2023 / Membru al comisiei pentru examenul de master la programul de studii „Drept imobiliar și cadastral”.
 20. Ursu, Viorica / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de licență la programul de studii „Drept”.
 21. Ursu, Viorica / Comisiile de susținere a tezelor de master / 2020-2023 / Membru al comisiei pentru examenul de master la programul de studii „Drept imobiliar și cadastral”.
 22. Ursu, Viorica / Conferința științifico-practică internațională „Abordări moderne privind drepturile patrimoniale”/ 12-13 mai 2022 / membru a comitetului organizatoric și științific
 23. Vascan, Grigore / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de licență la programul de studii „Inginerie și management în construcții”.
 24. Vascan, Grigore / Comisiile de susținere a tezelor de master/ 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de master la programul de studii „Managementul proiectelor în construcții”.
 25. Chiriac, Lilia / Comisiile de susținere a tezelor de licență / 2020 – 2023 / Membru al comisiei pentru examenul de licență la programul de studii „Marketing și logistică”.
 26. Croitoru, Gheorghe / Comisiile de susținere a tezelor de master / 2020 -2023 / Membru al comisiei pentru examenul de master la programul de studii „Managementul proiectelor în construcții”.

➤ **Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale**

- Albu Svetlana / JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES / Membru
- Albu Svetlana / JOURNAL OF ENGINEERING SCIENCE / Membru.
- Albu Svetlana / TECHNIUM EDUCATION AND HUMANITIES / Membru.
- Albu Svetlana / JOURNAL OF BUILDING CONSTRUCTION AND PLANNING RESEARCH / Membru, recenzent .
- Albu Svetlana / WORLD JOURNAL OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY / Membru, recenzent.
- Chiriac Lilia./ JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES / Membru.
- Ursu Viorica / JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES / Recenzent.

- Albu Ion / JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES / Recenzent.

16. Recomandări, propuneri.

Recomandăm armonizarea cadrului normativ și legislativ cu referință la patrimoniul cultural construit în vederea aderării la cerințele și reglementările UE.

Recomandăm implementarea la nivel național a Standardelor Naționale de Evaluare și metodologiilor de evaluare a bunurilor imobile elaborate în cadrul proiectului.

Recomandăm utilizarea „Concepției-Cadru a managementului bunului imobil cu valoare istorică amplasat în municipiul Chișinău” în procesul de primire a deciziilor la nivelul Administrației Publice Locale.

Recomandăm reexaminarea listei bunurilor imobile incluse în Registrul monumentelor. În mod special urmează a examina starea fizică a bunurilor imobile aflate în proprietate privată în vederea: *fi*e a excluderii din Registrul monumentelor istorice în cazul în care construcția deja lipsește, a fost demolată și construit un edificiu nou; *fi*e identificarea bunurilor imobile pentru care se permite construcția noilor edificii cu condiția păstrării (restaurării) fațadei autentice a clădirii – în caz că clădirea este ruinată și există doar unele elemente a acesteia; *fi*e identificarea bunurilor imobile pentru care se permite doar reconstrucția fără modificarea parametrilor tehnico-arhitecturali; *fi*e identificarea bunurilor imobile pentru care se permite reconstrucția cu modificarea parțială a unor parametri tehnico-arhitecturali.

Propunem elaborarea cerințelor unice obligatorii pentru proiectele de construcție a clădirilor noi în Centrul Istoric al Chișinăului cu includerea în actele legislative a sancțiunilor pentru încălcarea acestora (inclusiv obligativitatea demolării).

Propunem crearea listei materialelor de construcții moderne recomandate cu care pot fi înlocuite materialele autentice în procesul reconstrucției.

Propunem aplicarea instrumentelor financiar-fiscale în vederea conformării proprietarilor bunurilor imobile de patrimoniu la cerințele APL și APC.

Recomandăm diversificarea surselor și instrumentelor de finanțare a lucrărilor de salvagardare a patrimoniului cultural construit, inclusiv prin dezvoltarea „filantropiei financiare”.

17. Concluzii

Obiectivele planificate în cadrul proiectului au fost atinse. Au fost identificate modalități de păstrare a patrimoniului arhitectural precum și modalități de sporire a valorii acestuia.

Conducătorul de proiect ALBU Svetlana
Data: _____
LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023**„Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”****Cifrul proiectului __20.80009.0807.34__**

Cercetările efectuate în cadrul proiectului posedă un caracter interdisciplinar. Rezultatele obținute crează premise pentru dezvoltarea potențialului RM de sporire a valorii patrimoniului construit în cadrul tridirecțional identificat: conservare – turism; rehabilitare – utilizare conform destinației curente sau alternativă; transformare – utilizare conform celei mai bune utilizări pe piață. Convențional rezultatele căpătate pot fi grupate pe trei direcții: normativ-legislativă, tehnico-inginerească și economico-managerială.

Pe direcția normativ-legislativă cercetările s-au soldat cu: propuneri privind armonizarea cadrului normativ în domeniul restaurării; armonizarea cadrului normativ în domeniul evaluării bunurilor imobile prin elaborarea a două Standarde Naționale de Evaluare de bază: nr.1 Valoarea de piață. Tipuri de valori și nr.2 Termeni de referință. Elaborarea raportului de evaluare; propuneri de armonizare a cadrului legislativ (privind Constituția RM; Codul civil; Legea Nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor.

Pe direcția tehnico-inginerească cercetările s-au soldat cu următoarele realizări: elaborarea și completarea bazei de date cu constatări privind starea fizică a 88 bunuri imobile cu valoare culturală amplasate în Centrul Istoric al or. Chișinău; propunerea măsurilor de salvagardare a patrimoniului construit necesare ca urmare a deteriorărilor cauzate de schimbările climatice; propunerea soluțiilor de rehabilitare a fațadelor clădirilor de patrimoniu cu materiale locale și analiza comparativă a caracteristicilor fizico-chimice a blocurilor de calcar extrase pe teritoriul RM cu cele extrase în alte zone din Europa, precum și cu cele mai frecvent utilizate materiale în construcția pereților portanți: BCA și cărămidă; propunerea soluțiilor de asigurare cu agent termic a clădirilor din Nucleul Istoric; demonstrarea aplicabilității metodei de evaluare nedistructivă a zidăriei clădirilor istorice: metoda indicelui de calitate a zidăriei (ICZ) în condițiile Republicii Moldova și argumentarea necesității implementării în practică; recomandarea modificării conceptului de conservare a patrimoniului arhitectural în condițiile de dezvoltare urbană a localităților.

Pe direcția economico-managerială cercetările s-au soldat cu: elaborarea a două trasee turistice pietonale prin nucleul istoric al capitalei „Istorie, cultură, arhitectură clasică și modernă” și elaborarea fișelor tehnice a rutelor propuse; calculul nivelului de influență asupra valorii de piață a faptului că bunul imobil este inclus în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat; elaborarea metodologiei de evaluare a patrimoniului construit care se află în stare funcțională indiferent de gradul de uzură fizică și demonstrarea aplicabilității practice a acesteia; elaborarea metodologiei și Ghidului de estimare a valorii prejudiciului patrimonial cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale; elaborarea metodologiei și Ghidului de estimare a valorii cuantumului despăgubirii în procesul exproprierii bunurilor imobile în condițiile Republicii Moldova; elaborarea Concepției-Cadru a managementului bunului imobil cu valoare istorică amplasat în municipiul Chișinău, care reprezintă schema de principiu a procesului, etapelor, conținutului managementului imobiliar elaborată, aplicând abordarea sistemică; adaptarea metodei Utilității Globale Maxime pentru aplicare în activitatea de prestare a serviciilor de consultanță imobiliară, inclusiv elaborați indicatori specifici pieței imobiliare naționale;

argumentarea teoretico-practică a modalității de estimare a valorii itinerarelor turistice în condițiile Republicii Moldova.

The project's research is interdisciplinary. The results suggest that the Republic of Moldova has the potential to increase the value of built heritage in three ways: conservation-tourism, rehabilitation-use according to current or alternative destination, and transformation-use according to the best market use. The achieved results can be conventionally grouped into three strands: normative-legislative, technical-engineering, and economic-managerial.

In the normative-legislative direction, the research resulted in proposals for the harmonisation of the normative framework in the field of restoration; harmonisation of the normative framework in the field of valuation of real estate through the elaboration of two basic National Valuation Standards: no.1 Market value. Types of values and No.2 Terms of reference. Elaboration of the valuation report; Proposals for harmonisation of the legislative framework (on the Constitution of the Republic of Moldova; Civil Code; Law No.1530/1993 on the protection of monuments.

As a result of technical-engineering research, a database has been elaborated and completed containing information on the physical condition of 88 culturally significant buildings situated in the Historic Centre of the town. Proposal of measures to protect the built heritage in Chisinau have been presented that has been affected by climate change. Additionally, it proposes solutions for the restoration of heritage building facades using locally sourced materials. The proposal also includes a comparative analysis of the physico-chemical characteristics of limestone blocks quarried in the Republic of Moldova and other regions of Europe, as well as commonly used materials for load-bearing walls. Another proposal provides solutions for providing thermal agents to buildings in the Historic Core. Other proposal demonstrates the applicability of the non-destructive evaluation method of masonry quality index (MQI) for historic buildings in the Republic of Moldova and suggests its implementation in practice. Additionally, it recommends exploring modifications to the concept of conservation of architectural heritage in the context of urban development of localities.

The research conducted on the economic-managerial direction has led to the development of two tourist pedestrian routes that pass through the historical core of the capital, highlighting its rich history, culture, classical and modern architecture. Furthermore, technical sheets have been created for the proposed routes. The study has also assessed the impact on the market value of real estate that is included in the Register of Monuments of the Republic of Moldova, which is protected by the state. This research direction outlines the development of a methodology for valuing-built heritage in functional states, regardless of physical wear and tear, and demonstrates its practical applicability. In addition, it describes the development of guidelines for estimating the value of heritage damage caused by the reduction of the duration of natural light in residential buildings. This research direction outlines the methodology and guide to estimate the value of compensation in the process of expropriating real estate in the Republic of Moldova. Furthermore, it discusses the development of a framework concept for managing real estate with historical value in the municipality of Chisinau. The framework concept encompasses the process stages and content of real estate management, which were developed using a systemic approach. This part of the study presents an adaptation of the Maximum Global Utility method for use in real estate consulting services, which includes the development of specific indicators for the national real estate market. Furthermore, it provides a theoretical and practical justification for the method of estimating the value of tourist itineraries in the Republic of Moldova.

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate pentru anii 2020-2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat
„Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”**

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

ALBU S., ALBU I., URUSU V. și alții *Patrimoniul arhitectural: aspecte legale, tehnice și economice*. Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). – 355 p. ISBN 978-9975-3481-2-6. [Patrimoniul arhitectural Albu Svetlana.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU S., URUSU V., CROITORU G. [et al.]. *Patrimoniul construit: aspecte tehnice, economice și juridice : Probleme și propuneri* – Chișinău, 2023 (ED-COLOR). – 232 p. ISBN 978-9975-45-981-5. https://fcgc.utm.md/wp-content/uploads/sites/11/2023/12/MONOGRAFIE-var-A4-20.12_mod ISBN.pdf

2. Capitle în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

ALBU, D.C. Physico-Mechanical Characteristics of Limestone Blocks from the Republic of Moldova. In: *Materials Science Forum*. 2022, Vol. 1074, pp 161-167. ISSN: 1662-9752 <https://www.scientific.net/MSF.1074.161>

ALBU, S., IVANOV, V., ALBU, I. Assessment of damage caused by the reduction of daylight lighting duration of residential constructions in the conditions of the Republic of Moldova. În: *Real estate management and valuation*. 2023, Vol. 31, no. 2, pp.39-51 <https://doi.org/10.2478/remav-2023-0012>

ALBU, D.C., ALBU, I. The use of limestone blocks in a new masonry technology. In: *Advances in Science and Technology*. ISSN: 1662-0356. (acceptat spre publicare) <https://www.scientific.net/AST/Details>

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

ALBU S., ALBU I., IVANOV V. Building materials for restoration of monuments of architectural heritage in the Republic of Moldova. În: *Modern engineering and innovative technologies*. nr.13 part 3, pp.6-16. <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue2020> DOI: 10.30890/2567-5273.2020-13-03-012 [View of No. 13-03 \(2020\) \(moderntechno.de\)](https://www.moderntechno.de)

ALBU, S. The Economic Value and Valuation of Architectural Heritage. În: *Journal of Building Construction and Planning Research*. 2021, Vol.9 No.1, pp.1-11. DOI: 10.4236/jbcpr.2021.91001 <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=107551>

ALBU, S., LEȘAN, A. Expropriation as a way for protecting the architectural heritage. În: *Current Urban Studies (CUS)*. 2021, Vol.9 No.2, pp.299-314. DOI: 10.4236/cus.2021.92019 <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=110051>

CHIRIAC, N., URUSU, V., BOSTAN, I. Legal Liability for Violation of Romania's Legislation

Regarding the Protection of Historical Monuments, an Integral Part of the National Cultural Heritage. În: *Open Access Library Journal* (OALib Journal). 2021, Vol.8 No.6, pp.1-18. DOI: 10.4236/oalib.1107475 <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=109982>

URSU, V., CHIRIAC, N., BOSTAN, I. Analysis of the concept of heritage in legal terms. În: *International Journal of Management and Applied Science* (IJMAS). 2021, Vol.7, No.6, pp.38-44. **Categoria** **A+**
http://www.ijmas.iraj.in/paper_detail.php?paper_id=18043&name=Analysis_of_the_concept_of_heritage_in_legal_terms

MORARU, A. Lessons Learned from the European Union's Experience in Capitalizing Architectural Heritage. În: *Open Access Library Journal*. 2021, Vol.8 No.4, pp.1-9. DOI: 10.4236/oalib.1107372

JITARI, L. General Evaluation of the Potential of the Cultural-Historical Heritage Built in the Republic of Moldova. În: *Open Journal of Applied Science* (OJAppS). 2021, Vol.11 No.6, pp.633-646. DOI: 10.4236/ojapps.2021.116046

ALBU, S., ALBU, I. Applicability of Databases in the Real Estate Valuation Process in the Conditions of the Emerging Economy of the Republic of Moldova. În: *Open Journal of Applied Science* (OJAppS). 2021, Vol.11 No.6, pp.623-632. DOI: 10.4236/ojapps.2021.116045

CROITORU, G. Approaches Regarding the Functional and Structural Rehabilitation of Historical Monumental Buildings. În: *Open Access Library Journal*. 2021, Vol.8 No.6, pp.1-10. DOI: 10.4236/oalib.1107497

ALBU, S., ALBU, I. Depreciation of the economic value of historic properties. În: *Open Journal of Applied Science* (OJAppS). 2021, Vol.11 No.11, pp.1256-1267. DOI: 10.4236/ojapps.2021.1111095.

ALBU, D.C. Use of limestone blocks in constructions in the Republic of Moldova. In: Bulletin of the Polytechnic Institute of Iași. Construction. Architecture Section. Volume 67 (2021) - Issue 1 (March 2021), pp 47 – 56. DOI: 10.2478/bipca-2021-0004

ALBU, I., ALBU, D.C., URSU, V. Solutions for the Rehabilitation of Historical Building Facades with Local Materials. In: *World Journal of Engineering and Technology*, 2022, vol.10, pp. 565-573. doi: 10.4236/wjet.2022.103036.

ALBU, S., MARIAN, M. The Applicability of the Maximum Global Utility Method in the Activity of the Real Estate Consulting Service. În: *Open Journal of Applied Sciences*, 2022, vol. 12 no.11, pp.1719-1729. doi: 10.4236/ojapps.2022.1211117.

URSU, V., CHIRIAC, N., BOSTAN, I. Heritage—Polysemantic Analysis of the Concept: Criteria, Forms, Definitions, and Particularities. În: *Open Access Library Journal*, ISSN Online: 2333-9721 ISSN Print: 2333-9705, volum 9, 2022, pp.1-28
https://www.scirp.org/pdf/oalibj_2022062916171079.pdf

URSU, V., CHIRIAC, N., BOSTAN, I. Theoretical-Practical Approaches to the Concept of Cultural Heritage in the Republic of Moldova. În: *Open Access Library Journal*, ISSN Online: 2333-9721, ISSN Print: 2333-9705; volum 9, 2022, pp.1-27
https://www.scirp.org/pdf/oalibj_2022071815394755.pdf

BOSTAN, I., URSU, V., CHIRIAC, N. Exercising the state's right of preemption to the alienation of historical monuments. In: *Technium Social Sciences Journal*, Vol. 37, 2022, pp.201-210. ISSN: 2668-7798, <https://techniumscience.com/index.php/socialsciences/article/view/7546/2762>

URSU V., STAMATI M. Protection of historical and cultural monuments: an analysis of the

legislative framework. In: Technium Social Sciences Journal, Vol. 37, 2022, pp. 179-200. ISSN: 2668-7798, <https://techniumscience.com/index.php/socialsciences/article/view/7591/2761>

ALBU, S., ALBU, I. The The problem of valuation of state-owned real estate in the Republic of Moldova. In: Technium Social Sciences Journal, Vol. 38 (1), 2022, pp. 444-452. ISSN: 2668-7798, <https://doi.org/10.47577/tssj.v38i1.7745>

JITARI, L., LESAN, A. Evaluation of tourist itineraries in the conditions of the Republic of Moldova. In: Technium Social Sciences Journal, 51(1), 2023, pp.94–202. <https://doi.org/10.47577/tssj.v50i1.9760>

ALBU S. Peculiarities of the commercial real estate market in the Republic of Moldova. In: International Journal of Development and Sustainability. <https://isdsnet.com/journal.html> (acceptat spre publicare)

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

ALBU I., ALBU S. Financing schemes in dwelling constructions. În: *Journal of Social Sciences*. 2020. Vol.III (2), pp.42-54. ISSN 2587-3490. DOI: [10.5281/zenodo.3871345](https://doi.org/10.5281/zenodo.3871345) Categoria C

CHIRIAC L. Marketing approach aimed at valorizing rural area. În: *Journal of Social Sciences*. 2020. Vol.III (1), pp.40-47. ISSN 2587-3490. DOI: [10.5281/zenodo.3724631](https://doi.org/10.5281/zenodo.3724631) Categoria C

GRUNZU T., CHIRIAC L., BEREGOI A. The role of informational marketing system to increase business environment competitiveness. În: *Journal of Social Sciences*. 2020. Vol.III (1), pp.40-47. ISSN 2587-3490. DOI: [10.5281/zenodo.3724633](https://doi.org/10.5281/zenodo.3724633) Categoria C

ALBU S., LEȘAN A. Assessment of cultural heritage: the legislative and methodological framework of Russian Federation. În: *Journal of Social Sciences*. 2020. Vol.III (3), pp.134-143. ISSN 2587-3490. DOI: [10.5281/zenodo.3971988](https://doi.org/10.5281/zenodo.3971988) Categoria C

ALBU S., LESAN A. Architectural and historical monuments - real estate market segment. În: *Journal of Social Sciences*. 2020. Vol.III (4), pp.80-89. ISSN 2587-3490. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4296367> Categoria C

BOSTAN I., URUSU V., CHIRIAC N. Analiza reglementărilor internaționale cu privire la domeniul patrimoniului cu valoare istorică și arhitecturală. În: *Journal of Social Sciences*, 2020, Vol. III, Nr. 4, pp.123-152; DOI: [10.5281/zenodo.4296407](https://doi.org/10.5281/zenodo.4296407) Categoria B+ https://jss.utm.md/wp-content/uploads/sites/21/2021/01/JSS-4-2020-pp_123-152.pdf

MARIAN, M.L. The traditional moldovan dwelling from the sec. XVIII-XX from the perspective of the construction materials and solutions used. În: *Journal of Social Sciences*. 2021, Vol.IV No.3, pp.71-78. DOI: [10.52326/jss.utm.2021.4\(3\).08](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4(3).08) Categoria B+

BÂRDAN, V., SCUTARU, A. Impactul turismului asupra economiei Uniunii Europene în perioada prepandemică. În: *Revista Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice)*. 2021, nr. 2 (142), pp.137-143. DOI: [http://doi.org/10.5281/zenodo.5094979](https://doi.org/10.5281/zenodo.5094979) Categoria B

CROITORU, G. Analysis of the application of the european construction framework in the Republic of Moldova. În: *Journal of Social Sciences*. 2021, pp. 144-155. Categoria B+ [https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28\(4\).15](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(4).15)

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

PLATON, L. Architectural heritage promoted through interior design. În: *Current Studies in Social Sciences* 2023. ISRES Publishing, International Society for Research in Education and Science (ISRES), 2023, pp.15-30. ISBN 978-625-6959-16-3 [978-625-6959-16-3 26-12-2023.pdf](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(4).15)

isres.org)

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

URSU, V., CHIRIAC, N., BOSTAN, I. Analysis of the concept of heritage in legal terms. În: Researchfora International Conference, Pattaya, Thailand 6-7 may, 2021, pp. 37-43. ISBN: 978-93-90150-32-8,

https://www.researchgate.net/publication/351451494_ANALYSIS_OF_THE_CONCEPT_OF_HERITAGE_IN_LEGAL_TERMS

ALBU, I. Необходимость оценки технического состояния исторических зданий мун. Кишинев. În: Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации», 22 декабря 2020. Сборник научных трудов, Вып.66, Переяслав, 2020, сс.314-317. [https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000383-5ed635ed65/%2066%20\(1\)-8.pdf?ph=0a30397da1](https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000383-5ed635ed65/%2066%20(1)-8.pdf?ph=0a30397da1)

ALBU, I., LEȘAN, A. Economic aspect of cultural and architectural Heritage / Экономический аспект культурно-архитектурного наследия. În: Conference proceedings „Global science and education in the modern realities”, 18 august 2021. Seattle, 2021, pp.71-78. ISBN 979-8-4958014-6-2 <https://www.sworld.com.ua/konferus07/sbor-us7.pdf>

ALBU, I. The lost wooden architecture of the R. Moldova / Утерянное деревянное зодчество Р. Молдова. În: Conference proceedings: „Organization of scientific research in modern conditions ‘2021”, 7 may 2021. Seattle, 2021, pp.38-42. ISBN 979-8-5317648-8-1 <https://www.sworld.com.ua/konferus06/sbor-us6.pdf>

ALBU, D.C., LESAN, A. Opportunities for rehabilitation of facades of historic buildings in Moldova with limestone elements. In: IOP Conference Series: Materials Science and Engineering. doi:10.1088/1757-899X/1209/1/012008 <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/1209/1/012008>

ALBU, I., ALBU, S. Soluții de asigurare cu agent termic a caaselor de locuit în condițiile Republicii Moldova. În: Conferința tehnico-științifică cu participare internațională „Instalații pentru construcții și economia de energie” 7-8 iulie 2022, ediția XXXII-a, Iași, Matrix Rom, 2022, pp.60-70. ISSN 2069-1211. https://www.researchgate.net/publication/365276216_SOLUTII_DE_ASIGURARE_CU_AGENT_TERMIC_A_CASELOR_DE_LOCUIT_IN_CONDITIILE_REPUBLICII_MOLDOVA

ALBU, S., ALBU, I., ALBU, D.C. Safeguarding built heritage: economic and financial aspects. In: The Eurasia Proceedings of Educational & Social Sciences (EPESS), ICRESS 2022: International Conference on Research in Education and Social Sciences, July 1-4, 2022. Baku, Azerbaijan, Volume 24, 2022, pp. 84-93. ISSN: 2587-1730 <http://www.epess.net/en/pub/issue/72668/1179700>

ALBU S., ALBU, I., URUSU, V., ALBU D.C. Preserving the value of architectural heritage in Chisinau municipality. În: HERiPRENEURSHIP. Sustainable Tourism, Heritage Management and the Cultural and Creative Industries: Creating New Investment Opportunities at Places of Cultural Significance. Proceeding of an international conference, Tulcea June 8th-9th 2023. Cluj Napoca : Mega, 2023. ISBN 978-606-020-654-5 p.181-190. <https://biblioteca-digitala.ro/?volum=22010-heripreneurship-sustainable-tourism-heritage-management-and-the-cultural-and-creative-industries-creating-new-investment-opportunities-at-places-of-fundatia-universitara-dunarea-marea-neagra-2023>

ALBU, S., ALBU, I., BEJENARU, M. Tourism as a Tool for Safeguarding Architectural Heritage in the Republic of Moldova. În: IEREK conference proceedings. The 5th edition of the

international conference on Cultural Sustainable Tourism (CST) - 21 – 23 Jun 2023. published in the ASTI series. (în proces de publicare)

ALBU, D.C., ALBU, S., SERBANOIU, I. Masonry evaluation of architectural-historical buildings in Chisinau, Moldova. În: Conference proceedings. The 7th edition of the international conference on Conservation of Architectural Heritage (CAH): Sustainability 12-14 Sep 2023 University of Portsmouth, UK. (în proces de publicare)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

CHIRIAC, L., GRUNZU, T. Turismul cultural ca formă de valorificare a patrimoniului cultural. În: Competitivitate și dezvoltare sustenabilă în contextul integrării europene, Conferința economică internațională, ediția a 3-a, organizată de către Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Chișinău, 04 – 05 noiembrie 2021. pp. 212-215. ISBN 978-9975-45-739-2 [Conference-Proceedings-CSD-4-5.11.2021-FIEB.pdf \(utm.md\)](http://cris.utm.md/bitstream/5014/1424/1/30-34_47.pdf)

ALBU, S., ALBU, I. Neconformități și greșeli comise în procesul de evaluare a drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.30-34. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1424/1/30-34_47.pdf

BEJENARU, M. Promovarea turismului în Republica Moldova, oportunități și impedimente. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.77-82. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1427/1/77-82_37.pdf

MARIAN, M.L. Valorificarea patrimoniului arhitectural prin imobile cu destinație comercială. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.83-88. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1428/1/83-88_30.pdf

JITARI, L. Valorificarea patrimoniului cultural – element de identitate locală și regională, în scopul dezvoltării teritoriale durabile. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.89-97. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1429/1/89-97_9.pdf

BÂRDAN, V., CHIRIAC, L. Promovarea monumentelor cu valoare istorică, artistică și științifică. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.98-105. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1430/1/98-105_16.pdf

MORARU, A. Evoluția prețurilor la imobilele locative și perspectivele creditelor imobiliare ipotecare în condiții inflaționiste. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.106-114. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1431/1/106-114_14.pdf

LEȘAN, A. Specificul integrării clădirilor patrimoniul cultural în circuitul de utilizare modernă. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.115-124. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1432/1/115-124_13.pdf

BULAT, I. Gestiunea bunurilor imobile cu destinație locativă și valoare istorică / arhitecturală. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.125-129. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1433/1/125-129_29.pdf

URSU, V., IVANOV, I. Conceptul și tipologia autorităților, instituțiilor și organismelor de

specialitate cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural construit al Uniunii Europene. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.136-144. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1434/1/136-144_9.pdf

BOSTAN, I., TĂNASE, O. Natura juridică a actului administrativ în contextul noilor reglementări. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.154-166. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1436/1/154-166_1.pdf

CHIRIAC, N., URUSU, V., BOSTAN, I. Reglementări și realizări ale ocrotirii patrimoniului cultural în perioada antică. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.174-186. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1437/1/174-186_0.pdf

URUSU, V., STAMATI, M. Aspecte de cercetare a clasificării monumentelor arhitecturale. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.293-301. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1441/1/293-301_2.pdf

CROITORU, G. Influența schimbărilor climatice asupra patrimoniului arhitectural național. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.330-335. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1443/1/330-335_7.pdf

ȚURCANU, N., ALBU, I., BOTNARU, M. Metode moderne de planificare a proiectelor de construcții. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.378-386. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1447/1/378-386_0.pdf

VASCAN, G., VASCAN, T. Soluții de construcție durabile pentru menținerea și creșterea prețului imobiliar. În: Materialele Conferinței Științifico-Practice Internaționale "Abordări moderne privind drepturile patrimoniale", 12-13 mai 2022. Chișinău: MS Logo, 2022, pp.373-377. ISBN 978-9975-3541-0-3. http://cris.utm.md/bitstream/5014/1446/1/373-377_6.pdf

ALBU, I., ALBU, I. Etica în activitatea de evaluare a bunurilor imobile. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Cercetarea, dezvoltarea și inovarea din perspectiva eticii globale”, Ediția a 3-a, 15 aprilie 2022. Chișinău: Tehnica-UTM, 2022. ISBN 978-9975-45-821-4 (PDF). https://www.researchgate.net/publication/365318229_ETICA_IN_ACTIVITATEA_DE_EVALUARE_A_BUNURILOR_IMOBILE

ALBU, I., ALBU, S. Menținerea și sporirea valorii imobilului – monumente de arhitectură din Centrul istoric al or. Chișinău. În: Conferința Internațională "Probleme actuale în urbanism și arhitectură", Ediția a 11-a, 16 noiembrie 2022, FUA, UTM. Chișinău: Tehnica-UTM, 2023, pp. 21-27. ISBN 978-9975-45-946-4 (PDF) https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185749

MARIAN M.L. Elemente de patrimoniu industrial în județul Suceava, România. În: Conferința Internațională "Probleme actuale în urbanism și arhitectură", Ediția a 11-a, 16 noiembrie 2022, FUA, UTM. Chișinău: Tehnica-UTM, 2023, pp. 32-38. ISBN 978-9975-45-946-4 (PDF) https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185747

ALBU I., ALBU S., ȘERBANOIU A.A. Solutions to maintain and increase the value of the built heritage in the municipality Chisinau. În: "Competitiveness and sustainable development" The 5th Economic International Conference 2nd-3rd November 2023: Conference proceedings. Chișinău: Tehnica-UTM, 2023 ISBN 978-9975-64-364-1 (PDF) p.110-120 <https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf> <https://fieb.utm.md/cercetare-stiintifica/>

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

ALBU I., ALBU S. Defectologia materialelor și elementelor constructive ale clădirilor cu valoare arhitecturală. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.7-19. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU S. Evaluarea patrimoniului arhitectural. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.20-33. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

BÂRDAN V. Apariția și evoluția politicii în domeniul turismului în cadrul Uniunii Europene. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.34-48. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

BEJENARU M. Promovarea turismului cultural ca mijloc de valorificare a patrimoniului arhitectural și cultural. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.49-56. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

BULAT I. Criteriile de considerare a bunului imobil în calitate de obiect cu valoare istorică și arhitecturală. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp. 57-67. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

CHIRIAC L. Abordarea de marketing în dezvoltarea itinerariilor turistice. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp. 68-76. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

CHIRIAC N., URSU V., BOSTAN I. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind protecția patrimoniului cultural imobil al federației ruse. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.77-89. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

CROITORU G. Studiul stării materialelor de zidărie din calcar, ale construcțiilor de patrimoniu, sub influența factorilor mediului ambiant și metode de protecție a acestora. În: „*Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare*”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul

Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.98-106. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

JITARI L. Tipuri de valori ale patrimoniului cultural din Republica Moldova. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.107-120. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

LEȘAN A. Bunurile imobile cu valoare arhitecturală și istorică parte componentă a pieței imobiliare din mun. Chișinău. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.121-129. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

MARIAN M.L. Principii de conservare și restaurare a patrimoniului arhitectural. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.130-137. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU I., ALBU D. Starea patrimoniului istoric din orașul Chișinău. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.138-146. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

MORARU A. Măsurarea contribuției protejării și conservării patrimoniului arhitectural asupra economiei locale, exemplul SUA. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.147-160. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

IVANOV V. Проблемы точечной застройки в исторически сложившейся среде г. Кишинева. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.161-169. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

VASCAN G., MARIAN M.L. Tehnologii de conservare și restaurare a patrimoniului cultural. În: „Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova. Evaluarea imobilului conform standardelor internaționale de evaluare”. Materialele Seminarului Științific Național organizat în cadrul Proiectului de Stat "Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova" 11-13 noiembrie, 2020. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "MS Logo"). ISBN 978-9975-3481-3-3. pp.170-177. [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

IVANOV V. Методы решения проблемы незаконных пристроек, в контексте применения норм инсоляции и естественного освещения. În: Conferința tehnico-științifică a studenților, masteranzilor și doctoranzilor. Chișinău, 1-3 Aprilie, 2020 – Chișinău : Tehnica-UTM, 2020,

ISBN 978-9975-45-632-6. pp.192-197 [Culegere-articole_SS-isbn_2020.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU, D.C. Reabilitarea fațadelor clădirilor istorice din or. Chișinău cu piatră de calcar. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.31-39. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU, I., ALBU, S. Experiența municipiului București privind reabilitarea clădirilor istorice. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.40-55. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BÂRDAN, V. Perspective de utilizare a potențialului turismului industrial în lume și în Republica Moldova. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.79-94. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BEJENARU, M. Cum a afectat pandemia turismul la nivel global și național în perioada anilor 2019-2021. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.95-101. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

CHIRIAC, L. Criterii de segmentare a pieței turistice. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.102-112. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

CHIRIAC, N., URSU, V., BOSTAN, I. Noțiunea de patrimoniu conform reglementărilor naționale. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.113-125. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

CROITORU, G. Analiza cadrului legislativ și normativ în construcții privind evaluarea și intervenția la clădirile patrimoniului cultural istoric. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.6-16. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

IVANOV, I., CHIRIAC, N. Protecția juridico-penală a patrimoniului arhitectural în practica națională și internațională. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.193-212. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

IVANOV, V. Возможность использования солнечной энергии при реконструкции исторической застройки г. Кишинева. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.175-182. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

JITARI, L. Criterii de includere a clădirilor istorice în categoria clădirilor „verzi” din Republica Moldova. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.126-139. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

LEȘAN, A. Aculturația patrimoniului istoric – cultural tip ruine în contextul arhitectural modern. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.152-165. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

MARIAN, M.L. Patrimoniul industrial al Republicii Moldova. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.166-174. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

MORARU, A. Experiența finanțării patrimoniului arhitectural în Țările de jos (Olanda). În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.17-30. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice_mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

URSU, V., BULAT, I., ALBU, S., ALBU, I., Analiza multiaspectuală a unor monumente ale patrimoniului cultural național imobil din Iași, România. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.56-78. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice_mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

VASCAN, G. Normele de deviz pentru lucrările de restaurare a patrimoniului cultural din R. Moldova. Istoric, actualitate și perspective. În: „Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice”, seminar științific național. Chișinău : MS Logo, 2021, pp.183-192. ISBN 978-9975-3464-3-6. [CULEGERE de-lucrari-stiintifice_mod ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

CROITORU G. Conservarea patrimoniului arhitectural în condițiile de dezvoltare urbană a localităților. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.6-17. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU D.C., ALBU I. Aplicarea metodei evaluării nedistructive pentru zidăria clădirilor istorice din or. Chișinău: metoda indicelui de calitate a zidăriei. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.18-27. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

URSU V. Monumentele de arhitectură istorică: o reală reutilizare a acestora în prezent. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.28-40. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BÂRDAN V., CHIRIAC L., BEJENARU M., MORARU A. Chișinău: obiective arhitecturale de vizitat într-o zi. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.41-62. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

ALBU S., LEȘAN A., JITARI L., BULAT I. Valoarea bunurilor imobile istorice din municipiul Chișinău vis-a-vis de bunurile imobile fără valoare istorică. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.63-70. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BÂRDAN V., BEJENARU M., CHIRIAC L., MORARU A. Oferta turismului urban din Chișinău prin prisma amalgamului de stiluri arhitecturale. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.71-93. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

PLATON L. Patrimoniul național promovat prin designul interior. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.94-112. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

JITARI L. Evaluarea itinerariilor turistice din Europa. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.113-130. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BEJENARU M. Crearea și înregistrarea itinerariilor turistice bazate pe obiectivele patrimoniului arhitectural cultural. principii, criterii și cerințe. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.131-139. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

BOGDAN I., ALBU I. Evaluarea tehnică a clădirilor din centru istoric al municipiului Chișinău.

In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.157-173. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

GOLUB O.A., ALBU S. Evaluarea bunului imobil cu valoare culturală amplasat în municipiul Chișinău (studiu de caz). In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.174-187. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

URSU V. Patrimoniul arhitectural în perioada medievală: istorie, stiluri de arhitectură, structură, statut și protecție juridică. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.202-241. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

VASCAN G. Calitatea lucrărilor de restaurare prin prisma analizei și ingineriei valorii. In: *Patrimoniul arhitectural: aspecte tehnice, economice și juridice*, seminar științific național, ediția a 3-a, 22 iunie 2023, Chișinău. pp.253-258. ISBN 978-9975-3573-9-5. [Culegere-de-lucrari-SS-DIDEI ISBN.pdf \(utm.md\)](#)

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

BÂRDAN, V. Impactul turismului asupra economiei Uniunii Europene până la pandemie. În: Book of abstracts. Conferința economică internațională „Competitivitate și dezvoltare sustenabilă”, ediția a 2-a, organizată de către Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Facultatea Științe Economice și Administrație Publică, Chișinău, 20 noiembrie 2020, p.18. ISBN 978-9975-45-652-4.

CHIRIAC, L. Comportamentul consumatorilor de turism cultural. Book of abstracts, În: Book of abstracts. Conferința economică internațională „Competitivitate și dezvoltare sustenabilă”, ediția a 2-a, organizată de către Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Facultatea Științe Economice și Administrație Publică, Chișinău, 20 noiembrie 2020, p. 18, ISBN 978-9975-45-652-4.

ALBU, D.C. Use of limestone blocks in constructions in the Republic of Moldova. În: Book of abstracts. 4th International Conference of the Doctoral School “Gheorghe Asachi” Technical University of Iasi Romania „Excellence in Doctoral Studies through Innovation, Convergence and Interdisciplinarity”, 19-21 may 2021. Iași, 2021, pp.71.

ALBU, S., ALBU, I., ALBU, D.C. Safeguarding built heritage: economic and financial aspects. In: International Conference on Research in Education and Social Sciences (ICRESS) July 1-4, 2022 - Baku, Azerbaijan. Abstract book. Baku, 2022, p.4. ISBN 978-605-73797-7-1 https://www.isres.org/conferences/2022_Baku/ICRESS_Abstract.pdf?v=64

PLATON, L. Architectural heritage promoted through interior design. În: Abstract book. International Conference on Basic Sciences, Engineering and Technology (ICBASET). April 27-30, 2023 - Marmaris, Turkiye. p.27.

ALBU S., ALBU, I. Preserving the value of the architectural heritage of the Chișinău city. În: Book of abstracts. HERiPRENEURSHIP International Conference. Sustainable Tourism, Heritage Management and the Cultural and Creative Industries: Creating New Investment Opportunities at Places of Cultural Significance. Tulcea 8-9 June 2023. p.56.

ALBU, S., ALBU, I., BEJENARU, M. Tourism as a Tool for Safeguarding Architectural Heritage in the Republic of Moldova. În: Book of abstracts. The 5th edition of the international conference on Cultural Sustainable Tourism (CST) - 21 – 23 Jun 2023, Aristotle University of Thessaloniki (A.U.th), Thessaloniki, Greece. p.37.

ALBU, D.C., ALBU, S., SERBANOIU, I. Masonry evaluation of architectural-historical buildings in Chisinau, Moldova. În: Book of abstracts. The 7th edition of the international conference on Conservation of Architectural Heritage (CAH): Sustainability 12-14 Sep 2023 University of Portsmouth, UK. p.83-84.

ALBU, D.C., ALBU, I. The use of limestone blocks in a new masonry technology. În: Abstract Proceeding. The 9th International Conference on Advanced Engineering and Technology 19-21 May 2023. Incheon National University, Incheon, South Korea. p.8.

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

ALBU S., ALBU I. Modalități de includere a bunurilor imobile cu valoare arhitecturală în circuitul economic. In: Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine, Ed. 5, 22 februarie 2022, Chișinău. Iași – Chișinău: 2022, Ediția 5, R, pp. 16-17. ISSN 2558 – 894X.

URSU V., STAMATI M. Analiza cadrului legislativ și a documentelor de referință în domeniul protecției monumentelor istorice și culturale. In: Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine, Ed. 5, 22 februarie 2022, Chișinău. Iași – Chișinău: 2022, Ediția 5, R, pp. 120-121. ISSN 2558 – 894X.

URSU V., VLAH M. Analiza legislației naționale și internaționale privind autoritățile, instituțiile și organismele cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural construit. In: Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine, Ed. 5, 22 februarie 2022, Chișinău. Iași – Chișinău: 2022, Ediția 5, R, pp. 121-122. ISSN 2558 – 894X.

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

ALBU I., ALBU S. *Evaluarea tehnică a construcțiilor*. Curs de prelegeri. Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Construcții, Geodezie și Cadastru, Departamentul Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2020. – 336 p. ISBN 978-9975-45-650-0.

ALBU, S. *Estimarea valorilor proprietăților imobiliare*. Note de curs. Chișinău: Tehnica-UTM, 2022. 176p. ISBN 978-9975-45-806-1. <http://repository.utm.md/handle/5014/20551>

Volumul total al finanțării proiectului 2020-2023

Cifrul proiectului: **20.80009.0807.34**

Anul	Finanțarea planificată (mii lei)	Finanțarea Executată (mii lei)	Cofinanțare (mii lei)
2020	684,3	684,3	
2021	684,3	684,3	
2022	684,3	684,3	
2023	790,7	790,7	
Total	2843,6	2843,6	

Conducătorul de proiect

 (semnătura)

dr. hab. Svetlana ALBU

(numele, prenumele)

Data: _____

LȘ

Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023

Cifrul proiectului **20.80009.0807.34**

Componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2020

Echipei proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru a.2020						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Albu Svetlana	1974	dr.hab	0,50	03.01.2020	31.12.2020
2.	Croitoru Gheorghe	1960	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
3.	Vascan Grigore	1973	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
4.	Albu Ion	1970	dr.	0,50	03.01.2020	31.12.2020
5.	Moraru Angela	1977	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
6.	Bârdan Veaceslav	1972	dr.	0,50	03.01.2020	31.12.2020
7.	Chiriac Lilia	1976	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
8.	Bostan Ina	1978	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
9.	Ursu Viorica	1976	dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
10.	Ivanov Valeriu	1968	f-grad	0,50	03.01.2020	31.12.2020
11.	Marian Maria-Liliana	1971	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
12.	Bejenaru Mariana	1978	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
13.	Jitari Liliana	1975	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
14.	Volosafii Carolina	1987	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
15.	Leșan Anna	1988	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
16.	Bulat Irina	1986	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
17.	Calin Natalia	1984	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020
18.	Chiriac Natalia	1988	f-grad	0,25	03.01.2020	31.12.2020

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	22,2
---	-------------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	22,2
--	-------------

Componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2021

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru a. 2021						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Albu Svetlana	1974	dr.hab	0,50	04.01.2021	31.12.2021
2.	Croitoru Gheorghe	1960	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
3.	Vascaș Grigore	1973	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
4.	Albu Ion	1970	dr.	0,50	04.01.2021	31.12.2021
5.	Moraru Angela	1977	dr.	0,50	04.01.2021	31.12.2021
6.	Bârdan Veaceslav	1972	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
7.	Chiriac Lilia	1976	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
8.	Bostan Ina	1978	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
9.	Ursu Viorica	1976	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
10.	Băbălău Denis	1986	dr.	0,25	04.01.2021	31.12.2021
11.	Ivanov Valeriu	1968	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
12.	Marian Maria-Liliana	1971	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
13.	Bejenaru Mariana	1978	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
14.	Jitari Liliana	1975	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
15.	Volosății Carolina	1987	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
16.	Leșan Anna	1988	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
17.	Bulat Irina	1986	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
18.	Albu Doina-Cezara	1995	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021
19.	Chiriac Natalia	1988	f-grad	0,25	04.01.2021	31.12.2021

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	31,6
--	-------------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2021					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	31,6
---	-------------

Componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2022

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru a. 2022						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Albu Svetlana	1974	dr.hab.	0,500	03.01.2022	31.12.2022
2.	Croitoru Gheorghe	1960	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
3.	Vascan Grigore	1973	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
4.	Albu Ion	1970	dr.	0,500	03.01.2022	31.12.2022
5.	Moraru Angela	1977	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
6.	Bârdan Veaceslav	1972	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
7.	Chiriac Lilia	1976	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
8.	Bostan Ina	1978	dr.	0,250	03.01.2022	31.12.2022
9.	Ursu Viorica	1976	dr.	0,500	03.01.2022	31.12.2022
10.	Ivanov Valeriu	1968	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
11.	Marian Maria-Liliana	1971	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
12.	Bejenaru Mariana	1978	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
13.	Jitari Liliana	1975	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
14.	Volosatîi Carolina	1987	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
15.	Leșan Anna	1988	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
16.	Bulat Irina	1986	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022
17.	Albu Doina-Cezara	1995	f-grad	0,500	03.01.2022	31.12.2022
18.	Chiriac Natalia	1988	f-grad	0,250	03.01.2022	31.12.2022

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	22,2
---	-------------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2022					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	22,2
--	-------------

Componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2023

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru a.2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Albu Svetlana	1974	dr.hab.	0,50	03.01.2023	31.12.2023
2.	Croitoru Gheorghe	1960	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
3.	Vascan Grigore	1973	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
4.	Albu Ion	1970	dr.	0,50	03.01.2023	31.12.2023
5.	Moraru Angela	1977	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
6.	Bârdan Veaceslav	1972	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
7.	Chiriac Lilia	1976	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
8.	Bostan Ina	1978	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
9.	Ursu Viorica	1976	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
10.	Platon Liliana	1978	dr.	0,25	03.01.2023	31.12.2023
11.	Ivanov Valeriu	1968	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
12.	Marian Maria-Liliana	1971	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
13.	Bejenaru Mariana	1978	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
14.	Jitari Liliana	1975	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
15.	Leșan Anna	1988	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
16.	Bulat Irina	1986	f-grad	0,25	03.01.2023	31.12.2023
17.	Albu Doina-Cezara	1995	f-grad	0,50	03.01.2023	31.12.2023
18.	Chiriac Natalia	1988	f-grad	0,50	03.01.2023	31.01.2023

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	22,2
---	-------------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Ivanov Iurie	1981	f-grad	0,50	01.02.2023

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor	16,7
---	-------------

Rector U.T.M.

(semnătura)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Contabil (economist)

(semnătura)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

(semnătura)

dr. hab. Svetlana ALBU

(numele, prenumele)

Data:
LȘ

Informații privind implementarea rezultatelor cercetării

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 10/3-801 din 09.02.2023

Universitatea Tehnică a Moldovei

E-mail: livia.nistor@fcgc.utm.md

Cu referire la demersul cu nr. 15/01 din 19.01.2023 privind procesul de elaborare și actualizare a documentelor normative, comunicăm următoarele.

Conform prevederilor Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1436/2008, propunerile expuse de Dvs. în demersul prenotat vor fi examinate și în cazul încadrării în limita surselor financiare alocate din bugetul de stat destinate elaborării documentelor normative în construcții pentru anul 2023 vor fi incluse în Planul tematic.

Totodată, vă mulțumim pentru propunerile înaintate și eventualul suport.

Secretar de stat

Digitally signed by Șipitca Veaceslav
Date: 2023.02.10 11:14:39 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veaceslav ȘIPITCA

Ex: Lucia Cecan, Tel.: (022) 233-617

Nr. 216 din 17.11.2023

Ivan DANII, director general
Agenția Relații Funciare și Cadastru
Serghei Lazo nr.48, Chișinău, MD-2004

Prin prezenta, Vă informăm că în prezent la Universitatea Tehnică a Moldovei este în desfășurare Proiectul din cadrul programului de stat: Sporirea valorii patrimoniului cultural din Republica Moldova. Cod: 20.80009.0807.34. a. 2020 – 2023 (<http://cris.utm.md/cris/proiect/pj00072>), în cadrul căruia au fost identificate lacune privind evaluarea bunurilor imobile în cazuri speciale.

În rezultatul cercetărilor au fost elaborate recomandări metodologice pentru evaluarea bunurilor imobile în procesul exproprierii pentru cauză de utilitate publică (a se vedea anexa 1) și recomandări metodologice pentru evaluatori în cazul estimării prejudiciului cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale (a se vedea anexa 2). În acest sens venim cu propunerea examinării ghidurilor de estimare a valorii în vederea recomandării spre aplicare evaluatorilor bunurilor imobile din Republica Moldova.

De asemenea au fost scoase în evidență particularitățile și identificat algoritmul de estimare a valorii patrimoniului construit funcțional în conformitate cu prevederile cadrului normativ-legislativ al Republicii Moldova și Standardele Internaționale de Evaluare. În acest sens suntem pregătiți să oferim suport pentru a demara procesul de elaborare ghidurilor practice pentru evaluatorii bunurilor imobile.

Director de proiect,
Șef departament „Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului”

ALBU Svetlana

Decan FCGC

NISTOR-LOPATENCO Livia

SRL „Andiol-Consulting”
RM, MD-2024, or. Chişinău,
bd. Renaşterii Naţionale 12, of. 303

Tel./fax 022-622-844 / 022-622-855
e-mail: info@andiol.md
Licenţa Seria A MMII Nr. 017215

Scrisoare de confirmare

Societatea Comercială „Andiol-Consulting” SRL a fost fondată pe 19.11.2002, fiind înregistrată sub numărul 1002600018187. Activitatea de bază a companiei reprezintă acordarea serviciilor de consultanță în domeniul planificării afacerilor, efectuarea cercetărilor de marketing, diagnosticarea firmei, elaborarea pachetului de documente pentru proiectele investiționale pentru băncile rezidente, elaborarea pachetului de documente pentru atragerea investițiilor din contul organizațiilor financiare internaționale: EBRD, IBRD, IFAD, RISP, FSE, BSBTD.

Din 17 octombrie 2005 întreprinderea prestează serviciilor de evaluare a bunurilor imobile în baza licenței Seria A MMII nr.017215. Partenerii noștri sunt: BC „Moldova-Agroindbank” SA, BC “Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA, BC „Victoriabank” SA, BC „Eximbank Gruppo Veneto Banca” SA, BC „ProCredit Bank” SA „Banca Comerciala Româna Chişinău” SA, “Prime Capital” SRL, ICS “Total Leasing” SA, au fost executate lucrări în volum mic pentru ambasade și companii de asigurari.

Pe parcursul activității sale SRL „Andiol-Consulting” a elaborat peste 6 000 mii de rapoarte de evaluare pentru diverse destinații. Evaluatorii activează în baza cadrului legal al Republicii Moldova cu apelare la Standardele Internaționale de Evaluare în situațiile care nu sunt reflectate de cadrul normativ și metodologic național.

Din partea departamentului *Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului*, UTM au fost prezentate spre examinare recomandări metodologice elaborate în cadrul proiectului de stat „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”, care acoperă lacunele existente la nivel național cu privire la evaluarea patrimoniului construit; evaluarea bunurilor imobile prejudiciate în urma reducerii duratei de iluminare naturală; evaluarea bunurilor imobile în cazul exproprierii acestora.

În urma examinării recomandărilor metodologice propuse s-a constatat corespunderea acestora cu prevederile legislative din Republica Moldova, cu Standardele Internaționale de Evaluare și cele mai bune practici recomandate în domeniu.

Drept urmare, SRL „Andiol-Consulting” a decis implementarea metodologiilor propuse în activitatea întreprinderii pentru utilizare în procesul de evaluare a bunurilor imobile care corespund categoriilor de bunuri stipulate în recomandările metodologice enumerate mai sus.

Director
SRL „Andiol-Consulting”

Cojocaru Andrei

Nr. 01/10 din 20.12.2023

Dr.hab. Svetlana ALBU
Șefa departamentului IDEI, UTM

La solicitarea Dstră vă informăm că în cadrul EvalS Consulting SRL au fost evaluate peste o mie de bunuri imobile cu diferită destinație în deverse scopuri, inclusiv bunuri imobile patrimoniu național, evaluări în scopul privatizării și exproprierii, evaluări în scopul argumentării chiriei de piață pentru proprietatea publică atât din domeniul privat cât și din domeniul public; evaluarea terenurilor patrimoniu național în scopuri contabile, etc.

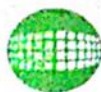
Metodologiile de evaluare a bunurilor imobile elaborate de echipa de cercetare a DIDEI UTM în cadrul proiectului „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova” au fost acceptate spre implementare în activitatea întreprinderii.

În perioada 2021 – 2023 au fost elaborate 2 rapoarte de evaluare a prejudiciului patrimonial cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale. Rapoartele au fost elaborate pentru a fi prezentate în instanța de judecată.

Au fost elaborate 3 rapoarte de evaluare a bunurilor imobile din patrimoniul național. Au fost elaborate 2 rapoarte de evaluare a bunurilor imobile în contextul exproprierii potențiale.

Drept urmare, considerăm necesar a aproba recomandările metodologice (1) *evaluarea bunurilor imobile în procesul exproprierii pentru cauză de utilitate publică*, (2) *recomandări metodologice pentru evaluatori în cazul estimării prejudiciului cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale* și (3) *evaluarea bunurilor imobile cu valoare culturală în stare funcțională la nivel național în calitate de ghiduri practice pentru evaluatorii profesioniști*.

Administrator
SC „EvalS Consulting” SRL
Todiraș Vera

International Society for
Development & Sustainability

www.isdsnet.com
E-mail: info@isdsnet.com
Membership ID: M13110400

"IMOVAL" SRL

Amplasament: bd. Cuza Vodă, 13/3, ap. 39
MD-2060 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (+ 373-22) 62-72-40; 079613251,
email: ljitari@mail.ru

Scrisoare de confirmare

26.10.2023

Societatea cu Răspundere Limitată „IMOVAL” SRL a fost fondată în anul 2014, în scopul prestării serviciilor de evaluare a bunurilor imobile și mobile în cadrul diverselor proiecte de utilitate publică derulate în Republica Moldova, precum și evaluarea obiectelor ipotecii în cadrul diverselor instituții financiare. Compania este orientată spre furnizarea de servicii de calitate superioară de evaluare și consultanță.

Perioada pe parcursul căreia întreprinderea desfășoară activitatea de evaluare, coincide cu data eliberării licenței privind activitatea de evaluare - 05 august 2014, pînă în prezent.

De către Departamentul *Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului*, UTM au fost prezentate companiei spre examinare recomandări metodologice elaborate în cadrul proiectului de stat „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”:

1. Evaluarea patrimoniului construit.
2. Ghid de estimare a valorii prejudiciului patrimonial cauzat de reducerea duratei de iluminare naturală a construcțiilor rezidențiale.
3. Ghid de estimare a valorii cuantumului despăgubirii în procesul exproprierii bunurilor imobile în condițiile Republicii Moldova.

În urma examinării recomandărilor metodologice propuse, am constatat corespunderea acestora cu prevederile legislative din Republica Moldova și cu Standardele Internaționale de Evaluare.

SRL „IMOVAL” SRL, a decis implementarea metodologiilor propuse în activitatea practică a întreprinderii.

Contabil-șef “IMOVAL” S.R.L.,

Cerchina Denis

CERTIFICAT
de implementare a metodologiilor propuse de departamentul Inginerie,
Drept și Evaluarea Imobilului, UTM, elaborate în cadrul proiectului de stat „Sporirea
valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”

Total Expert SRL a primit spre examinare în vederea aplicării practice recomandări metodologice elaborate în cadrul proiectului de stat „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”. Astfel, au fost examinate recomandările de evaluare a bunurilor imobile din categoria patrimoniului național; metodologia de evaluare a bunurilor imobile prejudiciate în urma reducerii duratei de iluminare naturală; și metodologia de evaluare a bunurilor imobile în cazul exproprierii acestora.

Apreciem înalt elaborările respective în primul rând dat fiind că acoperă lacunele existente la nivel național cu privire la evaluarea bunurilor imobile care se află în condiții speciale.

Lipsa unei viziuni clare asupra modului de evaluare a patrimoniului construit este o problemă pentru specialiști avându-se în vedere numărul crescând a solicitărilor de evaluare din partea proprietarilor clădirilor incluse în lista patrimoniului național. Ar fi binevenită crearea unui cadru metodologic complex. Propunerea cercetătorilor din cadrul UTM acoperă doar segmentul clădirilor în stare funcțională, cu potențial de utilizare în anumite scopuri.

Este de apreciat și faptul că rezultatele propuse sunt prelevate din analiza comparativă a celor mai bune practici internaționale în domeniul evaluării bunurilor imobile.

Metodologiile propuse au fost examinate și testate în cadrul întreprinderii pe exemple practice concrete. Procesul de evaluare, algoritmul de calcul, metodele propuse corespund cu prevederile legislației din Republica Moldova și cu Standardele Internaționale de Evaluare, astfel S.R.L Total Expert a decis implementarea metodologiilor propuse în activitatea întreprinderii.

Cu respect,
Administratorul S.R.L. „Total Expert” SRL,
Grumeza Parascovia

Scrisoare de confirmare

SRL "Core Capital Advisory Services" a fost fondată în 29.04.2014. Activitatea principală a companiei reprezintă acordarea serviciilor de consultanță în domeniul planificării afacerilor, efectuarea cercetărilor de marketing, elaborarea pachetului de documente pentru atragerea investițiilor din contul organizațiilor financiare internaționale, evaluarea bunurilor imobile.

Din 15.08.2016 am obținut Licența în domeniul prestării serviciilor de evaluare a bunurilor imobile Seria A MMII nr.052724. Compania este orientată spre dezvoltarea activității de evaluare, și prestarea serviciului pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Pe parcursul activității de către companie au fost realizate peste 500 rapoarte de evaluare în diferite scopuri.

Din partea departamentului *Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului*, UTM au fost prezentate spre examinare recomandările metodologice elaborate în cadrul proiectului de stat „Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova”, care au drept scop înlăturarea problemelor existente cu privire la:

- evaluarea patrimoniului construit;
- evaluarea bunurilor imobile prejudiciate în urma reducerii duratei de iluminare naturală;
- evaluarea bunurilor imobile în cazul exproprierii acestora ceea ce constituie o problema majora în cazul determinării valorii de piață juste pentru determinarea prejudiciului cauzat în urma exproprierii.

În urma examinării recomandărilor metodologice propuse constatat următoarele:

- corespunderea acestora cu prevederile legislative din Republica Moldova,
- corespunderea acestora cu Standardele Internaționale de Evaluare și cele mai bune practici recomandate în domeniu.

- pot fi aplicate în procesul de evaluare a bunurilor imobile care cad sub incidența aspectelor descrise în recomandările metodologice.

SRL "Core Capital Advisory Services" a decis implementarea metodologiilor propuse în activitatea întreprinderii pentru utilizare în procesul de evaluare a bunurilor imobile care corespund categoriilor de bunuri stipulate în recomandările metodologice enumerate mai sus.

DIRECTOR S.R.L. «CORE CAPITAL ADVISORY SERVICES»

JEBROVSCAIA I.

Organizație obștească

«CAMERA NAȚIONALĂ DE IMOBIL
DIN REPUBLICA MOLDOVA»

MD 2050, Republica Moldova, Chișinău,
bul. Stefan cel Mare, 202
Tel. (+373 22) 24-36-05
Gsm (+373) 69-109-148
E-mail:vitanov51@gmail.com

Общественная организация

«НАЦИОНАЛЬНАЯ ПАЛАТА НЕДВИЖИМОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА»

MD 2050, Республика Молдова, Кишинев,
б-р. Стефан чел Маре, 202
Тел. (+373 22) 24-36-05
Gsm (+373) 69-109-148
E-mail:vitanov51@gmail.com

Nr. 42 din 20.09.2021

CERTIFICAT DE IMPLEMENTARE

a elaborărilor expuse în teza de doctor a dnei A. Leșan cu tema
**„DEZVOLTAREA CADRULUI METODOLOGIC AL EXPROPRIERII BUNURILOR
IMOBILE ÎN R.MOLDOVA”**

În prezent, când R.Moldova cu susținerea Uniunii Europene realizează proiecte de dezvoltare a infrastructurii în care la unul din primii pași apare necesitatea exproprierii, actualitatea temei abordate de către Anna Leșan capătă o importanță deosebită, în primul rând, pentru administratorii patrimoniului public, care gestionează bunurile și decid soarta acestora, decid modificarea drepturilor de proprietate și acțiunile procedurale ce vizează modificările respective. Administrația publică în acțiunile sale se bazează pe cunoștințele participanților profesioniști de pe piața imobiliară – evaluatori calificați ai bunurilor imobile, în majoritatea sa practicieni, acțiunile cărora necesită o argumentare teoretico - științifică.

Consiliul asociației profesionale „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova” a audiat propunerile dnei Anna Leșan expuse în teza de doctor „Dezvoltarea cadrului metodologic al exproprierii bunurilor imobile în R.Moldova”. În urma examinării materialelor prezentate: procesul de expropriere a bunurilor imobile; metodologia determinării cuantumului despăgubirii din Republica Moldova în corespundere cu Standardele Internaționale de Evaluare, Camera Națională de Imobil a susținut autorul și a acceptat materialele prezentate în calitate de Ghid practic pentru evaluatorii calificați ai bunurilor imobile – membrii Camerei Naționale de Imobil.

Concomitent, Consiliul Camerei Naționale de Imobil a susținut proiectul Indicațiilor metodice privind determinarea cuantumului despăgubirii în procesul exproprierii bunurilor în condițiile R. Moldova, în speranța probării oficiale a acestuia, în urma avizărilor prevăzute de legislația R.Moldova.

Președintele
Consiliului CNI
A.Vitanov

Societatea cu răspundere limitată "HORUS"
Republica Moldova, MD-2044, mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, 4/10
tel./fax: (+373 22) 401 302, 401 321
E-mail: horus@euroterm.md, www.horus.md

B.C. « Moldindconbank » S.A., fil. INVEST, Chișinău
IBAN MD60ML00000002251729215, b/c MOLDM2X329
TVA 0400316, IDNO 1002600011498

CERTIFICAT DE IMPLEMENTARE

a elaborărilor expuse în teza de doctor a dnei Maria-Liliana Marian cu tema
"DEZVOLTAREA MANAGEMENTULUI IMOBILULUI COMERCIAL ÎN
REPUBLICA MOLDOVA"

SRL "Horus" este o companie de construcții care operează pe piața moldovenească de peste 25 de ani. În viața de zi cu zi, compania aderă la principiile celei mai înalte calități a serviciilor și a muncii prestate. SRL "Horus" are o vastă experiență locală și o bază financiară solidă. Ea s-a impus ca un investitor permanent pe piața imobiliară din Moldova, a cărei misiune este de a crea imobiliare moderne și durabile. Reieșind din faptul că problema consultanței în vederea planificării investițiilor este destul de anevoioasă, ideea aplicării metodei utilității globale maxime, propusă de doamna Maria-Liliana Marian în teza de doctor cu tema "Dezvoltarea managementului imobilului comercial în Republica Moldova", este bine venită, deoarece implementarea acestei metode ne permite să ne cream o imagine mult mai clară asupra plasării investițiilor în viitor.

Administrator SRL "HORUS"

Balan Valentin

**EXTRAS din Procesul Verbal nr. 1
al ședinței Consiliului Științific UTM
din 11 ianuarie 2024**

Prezenți: 15 membri ai Consiliului științific al UTM – dr. hab., prof. univ. Tronciu Vasile, dr., conf. univ. Siminiuc Rodica, dr. hab., prof. univ. Bostan Viorel; acad. Bostan Ion; dr. hab., prof. univ. Bugaian Larisa dr. hab., prof. univ. Stoicev Petru; dr. hab., prof. univ. Tatarov Pavel; dr. hab., prof. univ. Valeriu Dulgheru; dr. hab., prof. univ. Rusu Ion; dr. hab., prof. univ. Albu Svetlana; dr., prof. univ. Șontea Victor; dr., conf. univ. Zaporozjan Sergiu, dr., conf. univ. Moraru Vasile, dr., conf. univ. Stratan Ion, doctorandă Railean Daniela.

S-A DISCUTAT: audierea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2023 în cadrul proiectului Program de Stat: *20.80009.0807.34 "Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova"*, Conducător de proiect: *dr. hab. Svetlana Albu.*

S-A DECIS: aprobarea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2023 și în perioada 2020-2023 în cadrul proiectului Program de Stat: *20.80009.0807.34 "Sporirea valorii patrimoniului arhitectural din Republica Moldova"*.

V. J.

Președinte al CȘ UTM,
Vasile PRONCIU, dr. hab., prof. univ.

Secretar al CȘ UTM,
Rodica SIMINIUC, dr., conf. univ.